

Szerkesztőség. Kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdin-
and (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sürögnyom:
Közlöny. Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona.
Kiadása és rotációs nyomása
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente
1080, félévre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lei.
Külföldre havonta 50 Lejjel
több. :: Egyszeri szám 5 Lei.
Vasárnap 6 Lei. :: (Bucu-
restiben 50 bani felár)
Hirdetések tarifa szerint ::

XLV. évfolyam, 102. szám. * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szerda, 1930. május hó 7.

A magyar—bolgár blokk.

(G.) Az erdélyi magyar sajtó látható örömmel és sok optimizmussal kommentálta azt az eseményt, hogy az elmúlt vasárnapon megtartott választások alkalmával a dobudzsai bolgárokat választási aktivitásuknál az erdélyi magyar párt képviselői is támogatták s arra a konklúzióra jutnak, hogy a két nemzeti kisebbség ad hoc választási együttműködéséből a romániai magyarság és bolgárság politikai egyesülésének ténye fakadhat s az egységes szervezett és irányítású közös pártból nőhet ki magát. A politikai optimizmus, magyar mentalitásunknak és temperamentumunknak ez a sokszor tapasztalt jellegzetessége következtetéseiben sokrabszerű a kombinációval kapcsolatos numerusokat és a két millió magyar nemzeti kisebbség és az egymillió bolgár kisebbség egyesülésének tekintélyére hivatkozik s arra, hogy az egyesülés 200.000 bolgár szavazatpluszt jelent a kisebbségi politika számára.

Anélkül, hogy a közös kisebbségi akciók értékét kétségbevonnánk és anélkül, hogy a kombinációk, mint a publicisztika metódusát tagadnánk, a hírekkel kapcsolatosan kötelességünk, magyar politikai kötelességünk reális szemmel tekinteni a politikai életünknek ezt a fiatal hajtású jelenségét. Jól tudjuk, hogy a magyar párt vezetőségének és különösen az a Jakabffy Elemér, aki a bolgár kisebbségi vezetőkkel a tárgyalásokat felvette, a kisebbségi politika egész struktúrával tisztában vannak és nem szorulnak rá arra, hogy publicisztikai tanácsokat adjunk nekik, mégis vannak gondolataink, vannak észrevételeink, melyek nem a terv meghusztására, nem a közös kisebbségi ut elgáncsolására irányulnak, de azt szeretnénk elérni, hogy a megkezdett munka pozitívumai ne legyenek kiábrándulások sem az egyik, sem a másik szerződésre kész kisebbségi nemzetre.

Abból kell kiindulnunk, hogy a közös kisebbségi párt megalkotásának terve már évek óta kísért Csehszlovákiában, ahol volt politikai periódus, mikor a magyar kisebbség egyik pártja közös választási listát és közös parlamenti klubot alkotott szüdeit németek két pártjával s így a terv részleges megvalósításra talált. Az együttműködés nem volt káros sem az egyikre, sem a másikra, de talán a választási geometria révén megszerzett egy magyar plusz-mandátumon kívül nem jelentett előnyt a két fél számára. Ez a nemzeti kisebbségi együttes kitermelte az objektív politikai szemlélő számára azt a tanulságot, hogy két vagy több nemzeti kisebbség politikai együttműködése és egy kalap alá vont politikai szervezethez csak akkor lehet tartós, munkával telített és eredményekre kilátást nyújtó, ha a két vagy több kisebbség gazdasági érdekei harmonikusak és kulturális szükségletei és törekvései azonos nívóval és egyforma összetételű talajból fakadnak. A nemzeti kisebbségi politika ugyanis a praktikumban kell, hogy elsősorban gazdasági politika legyen. Csak gazdaságilag védett, megerősített és bizonyos nemzeti kisebbségi vagyont reprezentáló kisebbség politikája lehet nemzeti szempontból eredményes, mert csak a gazdasági erőforrások adhatnak erőt a politika küzdelmeihez és kitartást a politikai harcokhoz. Csak a gazdasági bázis biztonsága mellett nőhet és fejlődhet a kulturális élet fája, csak a kellő mértékig telített gyomor mellett esik jól a könyv, a zene, a művészet és végül a politika problémás témája.

Ebből a szempontból kell elsősorban meg-

6000 hindut pusztított el a földrengés és szököár.

„Isten büntetése Ghandi elfogatása miatt.” — Uccai harcok Delhiben. Gandhit gépfegyverek között őrzik.

(London, május 6.) Rangoentől negyven mérföldnyire levő Pegu városát a földrengés teljesen elpusztította. Az utolsó jelentések szerint a halottak száma meghaladja a hateret. Az újabb jelentések szerint a szököár és a földrengés Pegu várost teljesen elöntötte a föld színéről. A tulzó nacionalisták a csapásban Isten büntetését látják Ghandi elfogatása miatt. A nacionalisták mindenütt tüntetést rendeznek és az európaiakról letépi a ruhákat. A zavargókat katonaság verte szét.

London, India nagyobb városaiban a forradalmi tüntetéseket tegnap folytatták. Delhiben a rendőrség tüzelt a rendőrállomás közelében összeverődött tömegre és 2 ember meghalt, 50 pedig megsebesült. Ugyancsak itt egy indus-menet összerombolta a rendőrfelügyelő autóját. Az autókön érkező rendőrcsapat szétverte a tüntetőket s közülük harmincan megsebesültek. Kalkutta egyik külvárosában a tüntető tömeg kövekkel támadt a rendőrökre, akik fegyvert használtak és ennek következtében tizenötven megsebesültek.

(Kalkutta, május 6.) Ghandi letartóztatásával kapcsolatosan, mint megírtuk, az indus vezér hívei gyásznapot rendeltek el egész Indiában. A gyásznapi számos helyen zavargással járt. Így Kalkuttában a gyászoló tömeg összeütközött a rendőrséggel, több tüntető és rendőr megsebesült. Az uccákon páncélos autók és őrszolgák cirkálnak. A rendőrséget 400 európai önkéntessel megerősítették.

(Bombay május 6.) Ghandi letartóztatása

miatt elrendelt gyász mai második napján délből súlyos zavargások voltak. A rendőrség és a zendülők között véres összeütközésre került sor és 8 rendőr és 30 tüntető súlyosan megsebesült. A kalkuttai rendőrséget 500 fővel megerősítették. A főútvonalakon megerősített rendőrorjáratok s páncélosok cirkálnak. Poona város határában gépfegyverrel őrzik a jarodai fogházat, ahol Ghandi fogvatartott. A városban kihirdették az ostromállapotot. Tegnap tömegesen végezték a letartóztatásokat a nacionalisták között. Bombay hindu kereskedői a tüntetés jeléül ma is zárva tartanak és a tőzsdék is zárva vannak.

(Bombay, május 6.) Ghandi egészségi állapotát az angol kormány rendeletére három orvos vizsgálta meg. Az orvosok megállapították, hogy Ghandi szívbaja, valamint sürüvényomása által okozott betegségei erősen javulás útján vannak. Ghandi célja előtt hűve ma egész nap tüntettek, egyesek lehaitott fővel szótlanul haadtak el a cella előtt, mások viszont hangos kiáltásokban törtek ki.

(London, május 6.) Bombayból érkezett jelentések szerint, Ghandi már előre készült a letartóztatásra. Letartóztatása előtt napon valósággal végrendelkezett. Ebuszított híveitől és felhívást adott ki a diákok, valamint a hivatalnokok részére, hogy hagyjanak abba minden munkát. Vezetőket jelölt ki, akiket felkért, hogy akcióját a legnagyobb lelkesedéssel vezessék és folytassák tovább.

Álarcos és fegyveres banditák kiraboltak egy autót,

melyen egy lengyel pénzügyi tanácsos, a lengyel követ felesége és a washingtoni román követ ültek. — Sortüz egy üres autobuszra.

(Bucuresti, május 6.) A nagy és fölrekinos szenzáció erejével ható s a kártszenvedetek személyiségei folytán igen kellemetlen külföldi visszhangú autórablás történt ma éjszaka a Baneata és Monosia közötti országúton. Az esemény alkalmával arra, hogy a közbiztonsági állapotokról sötét színeket vetítsen a nagyvilág tükrére és intő jel lehet a kormányzati hatóságok felé, mely a vagyonbiztonság fokozottabb védelmét követeli.

Az esetről az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítója ekként számol be: Ez éjjel három előkelő utast vivő autót szökölt el Bucuresti felé. Az autón S z o m b e c k grófnő, a bucuresti-i lengyel követ felesége, D e w e i lengyel pénzügyi tanácsos, aki jelenleg a román kormány vendége és különböző gazdasági ügyek tanulmányozása miatt időzik Romániában, valamint C i t a D a v i l a, Románia washingtoni és jelenleg szabadságon lévő követe ültek.

Az autó éjjel tájban hagyta el Baneata s amint Monosia felé közeledett, a szürkület-

ben az országúton egy férfialak integetett a kocsinak és megállásra szökölt fel. Ami azokon az országúton rendkívül kockázatos, a sofőr valóban le is fékezett és megállt. Ekkor az országút mentén elhúzódó árokba

6 álarcos és fegyveres bandita ugrott elő, akik fegyverüket az utasoknak szegezték és felszökölték őket, hogy értékeiket szolgáltatassák át.

A kényszerhelyzetben lévő követné átnyújtotta értékes ékszereit, a tanácsos és a követ pedig a náluk lévő tekintélyes összegű pénzeket és óráikat. Amidőn mindenüket elvették az utasoknak, a kocsi útjára engedték. Amint megérkeztek Bucurestibe, Cita Davila nyomában a rendőrségre sietett és ott megtette a feljelentést. A rendőrség erővel nyomozást vezetett be s ahogy az első lépéseket megtették, már újabb, ugyancsak azon a környéken megkísérelt autórányletről érkezett jelentés.

Régel felé egy üresen haladó autobusz igyekezett Bucuresti felé, amikor Militari falu

vizsgálja a magyar és bolgár kisebbségi együttműködés és blokk tervét. El lehet ugyan képzelni, hogy egy bolgár parlamenti képviselő közös akciókat folytat a magyar kisebbség törvényhozóival s ennek a parlamenti életben jelentősége és eredménye is lehet, de ha nincs meg a két kisebbség közös gazda-

sági nevezője és kulturális számlálója, akkor a politika hiába akar egész lenni, mert kis értékű tört lehet csak belőle. A politikai élet magasabb matematikájában a törték nem számítanak. Ezeket elhagyják, úgy a szorzásnak, mint az osztásnak. De különösen a jogok osztásánál.

közelében a kocsi vezetőt szintén megállásra szólította fel egy férfi az országúton. A sofőr már tapasztaltabb volt és a maximális sebességre kapcsolta a gépet. A menekülés láttára a férfi társai előugrottak rejtekeikből és a kocsira tüzeltek, amelynek sikerült kikerülni a lőtávolságból, de a sofőr mégis könnyebb sebet kapott.

Május 18-ikán parkünnepély lesz a costesti-i károsultak javára.

Megalakult a costesti-i segélybizottság. — A május 10.-i ünnepségek programja.

(Arad, május 6.) A vármegyei prefekturán ma dr. Comsa Gergely püspök elnöke alatt értekezlet volt, amelyen megalakult a costesti-i tüzkatasztrófa élében maradt áldozatainak segélyező bizottsága. A bizottság tagjai dr. Comsa Gergely püspök, dr. Marsieu Iustin vármegyei prefektus, dr. Lufai Cornel interimár bizottsági elnök, dr. Botioc Elek szenátor, Savoia őrnagy, dr. Moga Romulus rendőrkész, dr. Lázár Ágoston alispán, Crisan Ascaniu, a Moise Nibara liceum igazgatója, Caba Gyula pénzügyigazgató és a román nőegyletek elnökei. Az értekezleten bejelentették, hogy a vármegye ötvenezer lejt és Aradvárosa harmincezer lejt adományozott a tüzkatasztrófa szerencsétlenjeinek. A bizottság nyomban megkezdte megbeszéléseit a segélygyűjtésre vonatkozólag. Elhatározta, hogy tizenhatalmadikán nagyszabású parkünnepélyt rendeznek, amelynek jövedelmét a costesti-i áldozatok javára fordítják. Május kilencedikén a Szentszák épületében értekezlet lesz, melyen résztvesznek az összes nőegyletek vezetői. Ezen az értekezleten fogják véglegesen megállapítani a parkünnepély programját.

Ezután az értekezlet áttért a május tizediki ünnepségek rendezésének összeállítására. Mint jelentették, az egyesülés ünnepén katonai díszfelvonulás lesz. Az összes épületek fellobogóznak és minden felekezet templomában istentisztelet lesz. A városháza előtt nem tribün, hanem egy dobogót fognak felállítani. A dobogón és a dobogó előtt lefoglalt helyeken csak hölgyek és hatósági személyek foglalhatnak helyet. Ezekre a helyekre a vármegyei prefektura ad ki igazolványokat. A közönség részére fentartják még a városháza balkonját, amelyre dr. Lufai Cornel interimár bizottsági elnök ad jegyeket.

Asszony.

Ira: FARKAS FRIGYES.

Ujra ott jár az éjszakában, rója az uccákat és kering a lámpák körül. Órákon át fel-alá járkál, mindig ugyanott, mindig egyazon uton, roskadásig, kimerülésig, míg a lábai bírják, míg belefárad — és mégsem érzi a fáradtságot. Ha a hasztalan utját befejezte, ha hazatért, akkor is csak egyet érez: hiába volt megint a keresés, a várás. Csak a csalódást érzi.

Kering, kóborol az esti lámpafényben ma is, mint tegnap, mint tegnapelőtt, mint mindig, hónapok óta, esztendőket óta, időtlen idők óta. Amióta az asszonyt meglátta.

Azt az asszonyt. Az ismeretlent, akitől nem tudta, hogy kicsoda — csak annyit tudott, hogy ő az, akit keres, akit kíván, akit akar. Az igazi. Az egyetlen.

Véletlenül akadt rá. Itt, a lámpafényben, este, amikor melegebb a vér, erősebb a vágy, a mikor csókot akar a nő és párját keresi a férfi.

Régen történt. Akkor még fiatal volt — de az ucca akkor is olyan volt, mint most. A lámpák világítottak és lányok sétáltak a fényükben gondtalan nevetéssel — este volt — és asszonyok surrantak a sötétjében randevura, vagy randevuról...

Akkor látta meg az asszonyt, az ő asszonyát. Csak egy pillanatra találkozott a tekintetük, de rögtön érezte, hogy ő az... Azután tovább ment ő is és tovább sietett az asszony. Mire feleszmélt, mire visszafordult,

Nem május 12-én, de 15-én lesz a városi tanács választása

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy a bányai kormányzóságtól értesítés érkezett Aradra, hogy Bocu Sever kormányzó a városi tanács alakuló ülését május hatodikáról tizenketedikére halasztotta. Tegnap kiderült, hogy a Temesvárról érkezett értesítés tévedésen alapult.

mert a kormányzó nem tizenketedikére, hanem tizenötödikére tűzte ki az aradi tanács alakuló ülését. Az ülésre Olarin István városi vezértitkár a mai napon szétküldte a meghívókat. Az ülés délelőtt tíz órakor kezdődik.

A minisztertanács elfogadta DOBRESCU és MOLDOVAN lemondását.

— Nem nevezett ki új kormányzókat, de tartományi igazgatókat delegált. —

Bucurestiből jelentik: Ma minisztertanácsot tartottak, amelynek lefolyásáról délelben kommunikét boesátottak ki. Eszerint

Manu miniszterelnök bejelentette a kormány tagjainak dr. Dobrescu Aurel, erdélyi és Moldovan besszarábiai tartományi kormányzók lemondását, amelyet a minisztertanács elfogadott.

Ezzel tehát a két kormányzó lemondása befejezett tény. A minisztertanács úgy határozott, hogy utódjaikat egyelőre nem állapítja meg és a tárcákat üresedésben hagyja, illetőleg delegált tartományi igazgatókat látják el a kormányzó teendőket mindaddig, amíg a végleges kinevezések megtörténnek. Nem hivatalos helyről származó értesülések szerint az erdélyi tartományi kormányzó pozícióba ideiglenesen Moldovanu Valér, kultuszminiszteri államtitkár kerül, a besszarábiai kormányzóságot pedig átmenetileg Pan Halipa közlekedés-

ügyi miniszter vezeti. A minisztertanács tudomásul vette, hogy a közeljövőben a parlament elé kerül a 300 millió ércpénz veréséről és a tábornoki vizsgákról szóló törvényjavaslat.

Bucurestiből jelentik: A minisztertanács után az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Moldovanu Valer alminiszterrel, aki kijelentette, hogy a legnagyobb örömmel veszi át az erdélyi közigazgatás vezetését. Politikai múltja és erdélyi ismeretei predesztinálják arra, hogy szeretettel foglalkozzék Erdellyel. Minden igyekezetével azon lesz, hogy a decentralizálást zökkenés nélkül elvégezze. A kisebbségekkel a legjobb viszonyban akar lenni és nyugodt menetet kíván teremteni a közigazgatásban. Moldovanu Valer nem mondott le az alminiszteri állásról és csak hétfőn fog eldölni, hogy visszaadja-e tárcáját. Ebben az esetben Pop Ghita képviselőt emlegetik utódjául.

Panamák interpellációi a kamarában.

Bucurestiből jelentik: A kamara ma délutáni ülésén Leon Lupu párti képviselő nagy botrány közepette intéz kérdést a pénzügyminiszterhez, hogy

mi van azzal a tizenkét millió lejjel, amit a monopoligazgatóságnál szétosztottak.

Bejelenti, hogy az ügynek aktáit már több ízben kérte, de azok kiadását megtagadták. Madgearu pénzügyminiszter kijelenti, hogy Leon képviselő vádjával méltóságán alólinak tartja foglalkozni, mert azok nélkülöznek minden komolyságot. Egyébként az akták a képviselő rendelkezésére állanak. Pamfil Saicaru

képviselő kérdést intéz

a brassói repülőgépgyárnál történt panamá ügyében.

Graur képviselő kérdést intéz a pénzügyminiszterhez, hogy mi történik a bortörvénnyel és a bortermelők a legnagyobb aggodalommal várják a törvény megalkotását. Madgearu miniszter kijelenti, hogy a bortörvény nemsokára a parlament elé kerül és a termelőknek nincsen okuk aggodalmaskodni, mert nem ismerik a törvény tervezetét. Különben a törvényt nem egy osztály, hanem az egész ország érdekében hozták.

már eltűnt a nő és nem tudott ráakadni. Sem akkor, sem azóta. Pedig kereste, pedig várt rá másnap, harmadnap, hetek múltán, ugyanitt, az estén, a lámpák alatt — de nem találkozott többé.

Pedig megismerné millió közt is. Az az egy pillanat, az az egy mosoly elég volt, hogy beléje vésődjék a rózsás arca, a szőke haja, amely kiaranylott a kalap alól, a szeme, melyben feketén paráztott vissza a lámpák reflex-fénye... Jól megjegyezte, hogy milyen volt a szája, amelyen csókok kívánsága piroslott és az orra, amely a kéz vágától tárgult... Nem... mégsem... Fekete ébenkeret volt a haja a nemesen tejfehér arc körül és titokzatosan kék volt a szeme, mint a tó, mikor csillagok fürdenek benne... Magas volt és sudár, asszonyi szorítással hordta a testét és a karjai fojtó szorítást ígértek... Nem, mégsem... Kicsiny volt és törékeny, mint egy lány, aki fájdalommal török össze az odaadás gyönyörétől...

Mind egy... Az az asszony volt, aki egyedül teremtetett az ő számára... Akiért született és akit az ő számára szültek... Megismerné, megérezné, ha újra a közelébe jutna... Ha átölelné, megérezné a teste simulásáról — ha fölébe hajolna, a haja illatáról — ha rá nézne a szeme tüzeiről — ha megcsókolná, az ajka izzásáról, a csókja ízéről...

Megpróbálta másutt is keresni. Mindenütt, ahol emberek laknak — ahol nők vannak, asszonyok vannak. Megtanult érte csókolni a lebujszik kilógóbeli pamlagán — kereste az asszonyt Észak gyöngéd szőke szépségei közt

— és kutatta Délen, ahol szénszemű fekete nők adnak vad, parázna csókot. A fagyos Sarkvidék zsirszagu eszkimói közt próbált felmelegedni — hogy aztán a Sahara sátraiban barnabőrű najádok palmaágyán hűtse le vágját... Átdorbézolt éjszakák Italos kábulatában kifestett tündérek ölébe vetette magát, lányokat avatott asszonnyá és hitvesi nyoszolyákon gázolt, hogy megkeresse, hogy megtalálja őt, az asszonyt — azt asszonyt...

És hányszor hitte, hogy ez az, hány-szor gondolta, hogy ráakadt. Mindig ezt érezte, amikor ugyanaz a vágy támadt benne, mint akkor, az uccán, a lámpák alatt, az első vágy születésekor... Amit az az asszony gyújtott benne... De a csókok után mindig keserű lett a szájaíze — hiába itta fenéig a kelyhet, a szomja még olthatatlanabb lett és megérezte, hogy újra csalódott.

Ez a csók nem az volt, ez az asszony nem az volt akit keresett... Akit akkor látott, aki után azóta vágyik... Asszony volt mind — de nem az az asszony, — csók volt mind, de nem az a csók...

Csak a vágy volt mindig ugyanaz, mint akkor — mint az esti találkozás pillanatában. A vágy, amely nem hagyta nyugodni, amely üldözte, ha ébren volt és kergette asszonytól-asszonyhoz, városról-városra, országról-országra és kísértette álmaiban, ha a kutatástól fáradtan, új csókoktól, új csalódástól összeforva roskadt a párnái közé...

Odaadta az ifjuságát, odaadta a vagyonát... Mindent elvesztett, — hogy egyet meg találjon: az asszonyt. Az igazit.

Szerda.

1.

FIZETÉSKÉPTELENSÉGET jelentett be egy nagy aradi bőrkereskedő-cég. Jóformán minden nap hirt kell arról adni, hogy a kereskedelmi életnek egy-egy oszlopa megroppan, vagy kidől. Ha az ember az okok után kutat, maga előtt látja a gazdasági életünknek szomorú perspektíváját. A nehéz hitelviszonyokat, a megcsökkenő eladási lehetőségeket, a fogyasztók tartózkodását a vásárlástól, az adók terhelt és a kalkulációkat felborító konkurrenciát. Mindezek a gazdasági élet egére a gondok sötét felhőit gomolytítják, a sötét felhőket meg-meg világítja egy kicsattanó villámlás s a villámlások nyomán exisztenciák tölgyei törnek derékba. Furcsa felhők ezek: áldott, termékenyítő eső sose hull belőlük.

2.

KULTURHARMÓNIA: a romániai magyar dalosszövetség június elején országos magyar diák-dalversenyt akar rendezni, de Isac Emil művészeti felügyelő nem javasolja az engedélyt, mert ez a dalosverseny — szerinte — nem helyes a román nemzeti érdekek szempontjából. Isac felügyelő ur bizonyára tudja, milyen érdekeket kell féltetnie attól, hogy egy pár száz magyar diák torka dallamos hangot ad ki, mi nem látunk bele művészeti és nemzeti gondolkodásának tekervényeibe. Mi a magyar és román kultúra barátságos kézfogását szeretnők látni és minden kulturérzékünk tiltakozik az ellen, hogy bármely kulturának megnyilatkozásait agyonüssék, vagy elgáncsolják. A magyar dal szárnyalása művészet. Kultúra és nem politika. Aki politikai érdekek szempontjából nézi a művészetet és kulturát, az lehet országos művészeti felügyelő, de nem végezhet áldásos munkát a román kultúra érdekében sem.

3.

NÉPSZÁMLÁLÁS lesz ebben az évben és egy bucuresti-i lap szerint a lakosság megszámlálásánál nem a név és nem a vallás lesz a nemzeti hovatartozandóság kritériuma, de az anyanyelv. Lehetséges, hogy vannak, akik ezt vívmánynak tekintik, holott a valóságban ez semmi más, mint természetesség. Természetes az, hogy mindenki maga tudja a legjobban, hogy ő román-e, magyar-e, vagy német s hogy ez a tudat a lélek legmélyebb belsejéből fakad, melyet nem befolyásolhat sem a név, sem a vallás. A népszámlálás alapelvei tehát természetesen, de nagy kérdés, vajon természetes-e az is, hogy ezt az elvet a természetesség konzekvenciájával viszik majd keresztül a gyakorlatban.

Hiába volt, minden hiába.

És ekkor mindenéből kifosztottan, letörtten és fáradtan visszatért oda, ahonnan elindult: arra az uccára, azok alá a lámpák alá... Mert még mindig hitt, még mindig nem adta fel a harcot, nem adta fel a reményt, hogy rá fog akadni. Mert rá kell akadnia...

És azóta ott kóborol, ott vár az estében, az éjszakában, attól kezdve, hogy a lámpák kinyitják szemeiket, egészen addig, amíg a hajnal el nem kergeti a sötétséget... Ott kóvályog az uccán és vár napról-napra, estéről-estére és nézi a sétáló lányokat, a surranó párokat. Bizik és vár; forróságban épügy, mint hidegben és nem tudja, hogy esik az eső, nem érzi, hogy a csontig dermeszt a fagyos szél... Csak egyet tud: hogy meg kell találnia az asszonyt — csak egyet, érez: a vágyat...

Jönnek a lányok, jönnek az asszonyok a lámpák alatt és ő belenéz a szemükbe — de azok nem néznek reá vissza és nem találkozik a pillantásuk izzó, lázas lánggal, a vágy lángjával, mint akkor... Egyik sem néz rá, mint egy asszony, mint az az asszony, akit nem ismer, akit keres és akit nem tud meglegelni...

Azután ritkúl az ucca, csak az éjszaka kifestett lepkéit topognak fel-alá... Azután azok is elmennek és magárahagyják őt, a vágyak keringő dervisét, a reménységével, a csalódásával...

És elszalad az éjszaka — még egy és újra még egy, az asszony nem jött és ő fáradtan, keserűen tér az odájába...

És felkészül az új napra: az új várásra — az új csalódásra...

Megfékezhetetlen tűzvész pusztít Amerika keleti partvidékén.

Megmentettek egy löporraktárt a robbanás elől. Veszélyben a legnagyobb repülőtér hangárjai.

(Newyork, május 6.) Az észak-amerikai egyesült államok keleti partvidékén napokkal ezelőtt óriási méretű erdőtűz keletkezett. A tűz eloltásán mintegy 20.000 tüztöltő fáradhatatlanul dolgozik és ennek ellenére sem sikerült a tüzet eloltani, sőt még lokalizálni sem. A rohamosan terjedő tűz eddig elpusztította Tasara Tambré és Parket-River környékének erdősegeit. A tüztöltőket óriási erőfeszítéssel sikerült az utolsó pillanatban megmenteni New-Folk nevű helységben egy nagy löporraktárt, melyben nem kevesebb, mint 50.000 kilogram löpor és robbanóanyag volt elhelyezve. A löporraktárt olyképen sikerült megmenteni, hogy széles árkokat vontak a raktár körül, melybe vizet eresztettek. Az óriási tűz átterjedt a Newyorkot

környező parkokra, melyet teljesen elpusztított. A tűzkatasztrófa elpusztította a new-yerseyi erdősegeket is. A hatalmas méretben terjedő tűz elpusztítással fenyegeti az Egyesült-Államok egyik legnagyobb repülőtérének hangárjait, a Leag-Hirsti repülőtérét. Több tüztöltőcsapatot összehoztak a repülőtér környékére, hogy azt megmentés, de ennek ellenére a lehetetlenséggel határos lesz annak megmentése, mert a híradás szerint csak egy hosszantartó eső képes arra.

(Newyork, május 6.) A New-Yersey állambeli erdőégés egyre tart. Eddig több mint 15.000 lakóház esett áldozatul a lángoknak. Az oltási munkálatokban 35.000 ember vesz részt.

Elítélték két forgalmi tisztet a Pankota és Tarnova közötti karambol miatt

A súlyos kötelességmulasztás büntetése. — Háromhavi és egyhavi fogház.

(Arad, május 6.) A törvényszék Popescutanácsa ma délben tárgyalta le érdemlegesen annak a vasuti karambolnak ügyét, amely 1927. szeptember 25-ről 26-ra virradó éjszaka történt Pankota és Tarnova állomások között. Az összeütközés a két állomás közötti kanyarodónál történt, ahol a Tarnováról időelőtt elindított személyvonat belefutott a Pankotáról idejében elindított tehervonatra, amely a kanyarultnál fűtőanyagot vett fel.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy sem Jivulescu Traian a pankotai forgalmi tiszt, sem Crainic György a tarnovai forgalmi tiszt nem tettek eleget szolgálati kötelességüknek, amennyiben nem jelezték egymásnak a szerelvények elindítását.

A mai főtárgyaláson a két forgalmi tisztült a vádlottak padján. A pankotai forgalmi tiszt Jivulescu Traian azzal védekezett, hogy ő a tehervonatot idejében indította el. Jelezni nem tudta Tarnovának, mert sem a telefon, sem a táviró nem működött. Crainic György a tarnovai állomáson szolgálatot teljesítő vasuti alkalmazott viszont arra hivatkozott, hogy éppen azért indította el a személyvonatot.

mert jelzés hiányában azt hitte, hogy a tehervonatot még a pankotai állomáson vesztgel.

A bíróság kihallgatta a két szerelvény vezetőjét és még több tanút, akik azt bizonyították, hogy a kérdéses időben Pankota állomás hiába hívta Tarnovát, mert az nem jelentkezett, továbbá, hogy mindkét szerelvény az előirt időben indult el.

Lazar Constantin államvasuti relügyelő, aki a karambol ügyében vizsgálatot folytatott, kifejtette a bíróság előtt, hogy mind a két vasuti tisztviselőt kötelességmulasztás terheli, mert nem tették meg a szükséges óvintézkedéseket.

Gitta Agoston főügyész helyettes a vádlottak bűnösségének megállapítását kérte, dr. Raicu Aurel és Pausesti Miklós védők a tisztviselők ártatlanságát hangoztatták és felfüggesztő ítéletet kértek.

A bíróság rövid tanácskozás után határozott a két vasuti tisztviselő sorsa felett. Bűnösnek mondotta ki mindkettőt a karambol előidézésében. Jivulescu Traiant 1 havi, Crainic Györgyöt pedig 3 havi fogházbüntetéssel sújtotta. A vádlottak megfélembizték az ítéletet.

A párisi szerződés a magyar képviselőház előtt.

Bethlen holnap mond a szerződéssel kapcsolatban expozét. Kitérítések a párisi tárgyalások alkalmából.

(Budapest, május 6.) A párisi szerződés ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot benyújtották a képviselőháznak. A törvényjavaslat tartalmazza elsősorban Magyarország a hitelezőkkel kötött megállapodását. Kimondja, hogy Magyarország 1944-ig évi 10 millió aranykoronát fizet jóvátételként. Ettől kezdve 1966-ig évi 14 és félmillió koronával törleszti a különleges követeléseket, amelyeket Hágában terhére állapítottak meg. A befizetések a Nemzetközi Bankba történnek. Ezzel Magyarország a békeszerződés révén ráháruló fizetések alól menekül. A hatodik cikk kimondja, hogy a Magyarországra megállapított általános zálog jog megszűnik, de Magyarországot kötelezik, hogy az állam jövedelmeiből az évi fizetési részlet 150 százaléka jelentő bevételt záloggá lehet átalakítani, ha fizetési kötelezettségeit elmulasztaná. A hitelező államok beszüntetik területükön a magyar vagyont lefoglalását. A második egyezmény az agrárreform kérdésével és a vegyes döntőbírássággal foglalkozik. 1930. január 20-án Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia részéről benyújtott perek az újonnan szervezett agrárreform ellen folytatandók. 1944-től 1966-ig a hitelező államok évi 6.100.000 aranykoronát fizetnek be az agrárbankba. 1931., 1932-ben Francia- és Olaszországok egyenként 400.000 aranykoronát fizetnek. 1933-tól 1944-ig Anglia 827.528. Franciaország 1 millió 680.000. Olaszország 1.630.000 aranykoronát folyósít. 1944-től 67-ig Anglia 579.000. Fran-

ciaország 1.340.000 Olaszország 1.260.000 aranykorona lefizetésére vállalt kötelezettséget. A második melléklet a magyar-francia és magyar-olasz megállapodásokat tartalmazza. Eszerint Franciaország és Olaszország 1933. és 1944 között évi 326.000. 1944. és 1967. között 1.545.000 aranykoronát fizetnek be abból a célból, hogy Csehszlovákia segítségére menjenek a fizetési kötelezettség teljesítésében. Magyarország az agráralapra semmit sem fizet be és a kaszánt 34. a nagybant 36 százalék részesedésben fizeti be az agráralap összegeit. A törvény harmadik szakasza a Gojdu-alapítványra vonatkozik.

Magyarország és Románia megállapodtak abban, hogy az egyezmény életbeléptetésétől számított egy hónapon belül Nagyszébenben tárgyalást kezdenek és ha azok nem vezetnének eredményre, a román és magyar kormányok keresettel fordulnak a nemzetközi bírósághoz.

(Budapest, május 6.) Valkó miniszter ma délután hazatért. Bethlen miniszterelnök holnap tájékoztatja a képviselőház bizottságait a párisi tárgyalásokról.

(Budapest, május 6.) A kormány a párisi tárgyalások sikeres befejezése alkalmával Korányi Frigyes bárónak teljes elismerését adta tudtul. Gajzágó Kálmán meghatalmazott miniszternek a 2. osztályú magyar érdemkeresztet a csillaggal. Imrédy Bélának a Nemzeti Bank igazgatójának a másodosztályú érdemkeresztet adományozta.

Véres antiszemita botrány

Keresztényeket akartak kiűzni a zsidók helyett a kávéházból.

(Budapest, május 6.) Tegnap hajnalban izgalmas affér színhelye volt a budapesti New-York kávéház, amelynek újságíróasztalánál csendesen beszélgetve üldögélt Delly Ferenc a kitűnő szerelmes-színész, a Fővárosi Művészszínház egy népszerű tagjaival, Nagy Jenővel. A csendes beszélgetést éktelen kárma és kiabálás zavarta meg. Az egyik szomszédos asztalnál egy ur felugrott és magából lelkelve ordította:

— Büdös zsidó, takarodj ki a kávéházból!

Az első pillanatokban nem lehetett megállapítani, hogy kinek szól ez a súlyos figyelmeztetés és mire sor került volna a kérdés tisztázására, már egy szék repült a két művész asztalához és csak hajszálon múlt, hogy a szék fejen nem vágta Delly Ferencet. Nagy Jenő felugrott az asztaltól, felkapta a székét és azonnal afele az asztaltársaság felé rohant, ahonnan az inzultus asztalukat érte és ahol egy ur végigharsogott a kávéházon:

— Takarodjatok innen, kiverem valameny-nyi zsidót ebből a kávéházból!

Valamit még akarhatott mondani és egy újabb székkal Nagy Jenő felé fenyegetett, de Nagy Jenő, aki maga is hatalmas termetű ember, nem ijedt meg a feléje lendülő széktől, elkapta a zsidózó ur karját és ökklével úgy az arcába vágott, hogy abban a pillanatban elöntötte a vér az ismeretlen ur arcát. A vihar most tört csak ki igazán. A vérell elöntött arcu ur, akiről senki sem tudta, hogy kicsoda, társasága felé fordult és egyszerre ugrottak fel barátai, hogy Nagy Jenőre vessék magukat, de Nagy Jenő nem rohant el a támadók elől, hanem maga is székkel ragadva, Delly Ferencel a nyomában, várta, hogy az egész asztaltársaság ellenük támadjon.

A szomszéd asztaloktól is felugráltak a vendégek és két egyenruhás ur lefogta a társaság egyik tagját, amint fegyvert akart rántani és kivezették a kávéházból, ahová közben behívták a posztón szolgálatot teljesítő rendőrszemet is, aki igazolásra szólította fel az affér összes szereplőit. Elsőnek Nagy Jenő, majd Delly Ferenc igazolták magukat, mialatt lemosták a vért az antiszemita ur arcáról.

Most az ő igazolására került a sor és kiderült, hogy dr. Antalfy-Zsirus Sándor közjegyzőhelyettes az affér szenvedő szereplője, aki néhány neves és ismert ur társaságában kissé boros hangulatban tért be a New-York kávéházba egy feketére.

Amikor a rendőr a véres esemény előzményeit megállapította, az antiszemita hecc rendezőt távozásra szólította fel, majd a botrányról jelentést tett a VII. kerületi kapitányságon, ahol valószínűleg a legközelebbi napokban lesz a botrány rendőrbírósi folytatása.

Külön érdekessége a hajnali antiszemita heccnek, hogy még véletlenségből sem ült zsidó a zsidózó társaság közelében.

Az egyik, akit kizsidóztak a kávéházból és aki a botrány kitörése előtt sietve távozott, egy ismert arisztokrata volt, akinek egyik

Két ismert színész afférja.

egy budapesti kávéházban.

névkoronával az utóbbi időben sokat foglalkoztak az újságok.

A másik társaság, amelynek a tagjait

Müller nem mondható normális embernek

a vasúti orvos szakvéleménye szerint. — A Müller-ügy koronatanúja mint szakértő. — Holnap folytatják a tárgyalást.

(Arad, május 6.) Ma ismét zsúfolt tárgyalóterem hallgatta végig a Müller-ügy fő-tárgyalását. A mai napon a szakértő tanukat hallgatta ki a bíróság. Velicu inspektor, aki a szenzációs vasúti sikkasztás tulajdonképpeni leleplezője volt, ma részletes vallomásban terjesztette a bíróság elé a vizsgálatból leszürodött tapasztalatait. Szerinte a legpontosabb adminisztráció mellett is megtörténhet, hogy egymással függőségi viszonyban levő tisztviselők kijátszák a beléjük helyezett bizalmat.

Nyomban a tárgyalás megnyitása után Velicu inspektor áll a bírói emelvény elé. Mitután bemondotta személyi adatait, Popescu tanácselnök felszólítja, hogy mondja el a bíróságnak, miképpen történik az államvasutaknál a bérlisták könyvelése és kifizetése.

Az inspektor elmondja a bíróságnak, hogy a bérlisták az egyes állomásokról a B. IV. elnevezésű osztályba futnak össze. Ennek a hivatalnak a vezetője volt Müller Ede fővádított, Csizsár hatáskörébe tartozott a bérlisták beiktatása. A visszaéléseket a két ember tudta és beleegyezése nélkül nem lehetett volna elkövetni.

Popescu elnök szembesíti a tanút Müllerrel, aki helybenhagyóan hallgatja végig az inspektor vádját. Csizsár ezzel szemben védekezik. Kijelenti, hogy a bérlistákat ő sohasem iktatta. Ezt a munkát egy Schultz nevű kollégája végezte el.

A védelem részéről annak megállapítását kéri, hogy Velicu inspektor mint szakértő, vagy mint tanu áll a bíróság előtt. Dr. Baár Tibor védő a tárgyalás elnapolását kéri, mert, ha Velicu inspektor szakértő, akkor jelentését írásban kell előterjeszteni, ha pedig csak tanu, akkor nem hallgatható ki szakértő gyanánt.

A bíróság elutasítja dr. Baár előterjesztését arra való hivatkozással, hogy Velicu inspektor mindkét minőségben áll a bíróság előtt.

Az elnök tíz perces szünetet rendel el, amely alatt a vádlottak igen kedélyesen elbeszélgetnek volt kártársaikkal.

Szünet után folytatják Velicu kihallgatását.

Ezután dr. Korányi Barna aradi urológus szakértői kihallgatása következik. A kihallgatás tartamára a bíróság zárt tárgyalást rendel el.

Dr. Moldovan törvényszéki orvos Müller egészségi állapotáról ad le szakvéleményt a bíróságnak. Müllernek egy alkalommal a fogházban szívrohama volt. Az orvosszakértő véleménye szerint ez a roham azonnal megöl-

szintén mint zsidókat akarták kitessékelni, a Wolff-párt — a szélső keresztény párt — bizottsági tagjai voltak, akik egy hajnalbanyuló értekezleten vettek részt és egyáltalán nem gondoltak arra, hogy fekete mellett csendes szivarozásuk közben mint zsidókat akariák majd őket kitessékelni egy körüti kávéházból.

hette volna Müllert, akinek a baja idült alkoholisztából származik.

Az elnök kérdést tesz fel a szakértőhöz: — Tud róla orvos ur, hogy Müller morfinista?

Tanu: Igen.

Elnök: Megfelel a valóságnak, hogy a morfinisták erkölcsileg nem beszámíthatók?

Tanu: Csupán gyöngé akaraterejük van. Hyen szigorú határt vonni nem lehet.

Dr. Gherman Dante felteszi a kérdést, hogy Müller felelőssége nem-e korlátozott morfinista szenvedélyénél fogva. A szakértő erre sem ad pozitív választ.

Dr. Plesá János államvasúti orvos vizsgálta felül Müller Edét nyugdíjaztatásakor. Plesá dr. elmondja a bíróságnak, hogy Müllernek súlyos vesebaja és érelmeszesedése van. Végeredményében az a megállapítása Müllerről, hogy nem mondható normális embernek annyiból, hogy nem ura a szenvedélyeinek.

A következő tanu Müller Eszti államvasúti tisztviselő, aki a vádlott főtisztviselőnek nem rokona. A tanu elmondja a bíróságnak, hogy Csizsár megbízásából többször járt Herbstein Izsonál, aki neki fizette le a karnatokat.

Szántó Olga és Szabó Mária CFR. tisztviselőnk a könyvelési osztályban dolgoznak. A visszaélésekről azonban semmi felvilágosítást nem tudnak adni a bíróságnak.

Popescu tanácselnök a tárgyalás folytatását holnap reggelre halasztotta el.

Petíció a temesvári választás ellen.

Temesvárról jelentik: A vasárnap lezajlott temesvári képviselőválasztás ellen, amelyen, mint ismeretes, a kormánypárt jelöltje dr. Petrovici János volt tankerületi főigazgató győzött, a kommunisták felszólamlást nyújtottak be a temesvári kormányzáság mellett működő revíziós bizottsághoz. A felszólamlásban előadták, hogy a központi választási iroda nem értesítette idejében őket arról, az első visszautasítás után, hogy választójelüket mégis elfogadták és ezért nem volt idejük megfelelő propagandát kifejteni, amelyben különben is a hatóságok megakadályozták a vezetőket, sőt bizalmiférléseket is tartóztattak. A revíziós bizottság május 20. és 25. között tárgyalja a felszólamlást.

A macskák telefonáltak és a rendőrség elfogta a rablókat

Londonból jelentik: Egyik newyorki telefonközpontban éjjel után egy kezelőhölgy észrevette, hogy egy gyár jelzőlámpája szakadatlanul hívást mutat, anélkül, hogy számot kérne. A kezelő szokatlan dolog folytán büntényt sejtett és értesítette a rendőrséget, amely ki is szállt a jelzett helyre és a gyárban vizsgálatot tartott, hogy mi okozhatja az állandó hívást. Csakhamar rájöttek a dolog titkára. Az egyik irodában macskákat zártak be, amelyek a telefonnal játszottak és ez idézte elő a füres jelenséget. Amint a rendőrség emberei távozni akartak a gyár épületéből, a kapu előtt egy Mandel nevezetű rovtömlőt találtak, több társával, akik állig felfegyverkezve akartak továbbjönni. A rendőrség faggatására bevallották, hogy egy tejszállítót akartak kirabolni. A bíróság a multjára való tekintettel, szigorú büntetést mért ki Mandelre és életfogytiglani börtönre ítélte. Az ítélet kihirdetése pillanatában Mandel keserűen jegyezte meg:

— Szerencsétlen dolog az, ha a macskák telefonálnak...

Aradi Iparosok Hitelszövetkezte Áruhelyoszlálya.

Ingyen kap egy iparossorsjegyet, aki az alábbi cégeknél 1000.- Leleért vásárol.

Női divatüzlet:

Friedmann & Schwartz, Str. Metianu (Forrai-ú.) 12.
Varjas István, Str. Metianu (Forrai-úca) 15.

Női konfekció:

Victoria, Bul. Regina Maria 24.
Menczer Oszkár, Bul. Reg. Ferdinand 40.

Férfi ruhák kereskedő:

Muzsaj József, Színházszal szemben.
Varjas Imre, Str. Metianu (Forrai-úca) 11.

Ékszerészek és órák:

Hirsch Jenő, Str. Metianu (Forrai-úca) 7.
Kun József, Bul. Regina Maria 24.

Üveg- és porcellán áruház:

Fischer Mór, Fehér Kereszt-épü. el.

Cipész és cipőkereskedő:

Czernóczy M. hely, Str. Eminescu (Deak F.-ú.) 22.

Huzás 1930 június 10-én.

Férfiszövet kereskedő:

Jakabffy István & Co., Minorita-palota.

Díszmű- és játékarúha:

Hegedűs Gyula, Bul. Regina Maria 16.

Harisnya, rövid és kötöttáru üzlet:

Erdős István, Str. Metianu (Hunyadi-palota).

Papírkereskedés és reklámaptár:

Max Molnár & Co., Str. Bratlanu colt cu Str. Iosif Vulcan (Weitzer János-ú. és Kazinczy-ú. sarok).

Ernyőüzlet:

Transilvania, Bul. Regina Maria 12.

Fakereskedő:

Steinfeld és Berkovits, Cal. Radnei (Radnai-ut) 55-60.

Rádió szaküzlet:

Geller Mátyás, Str. Bratlanu (Weitzer J.-úca) 7.

Butorüzlet:

Reinhart Fülöp, Bul. Regina Maria 18.

Az összes nyaralóhelyek kártya a Salacz-úca és Andrássy-tér sarkán levő Sorsjegyi-irodában.

HIREK.

Az Anyák napja

Amerikában jutott valakinek az eszébe — nem jól mondom, nem az eszéből fakadt a gondolat, hanem a szívéből sarjadzott ki — hogy minden esztendőnek egy bizonyos napja szent legyen mindeneknek és megáldott és nevezetessék az anyák napjának. Lehet annak már tíz esztendeje s azóta minden május hónap második vasárnapja az anyák tisztelésének van szentelve tul az Océanon. És az eszme átjött a tengereken és otthonra talált jóformán mindenütt a világon. Ma már angolok, franciák, németek, románok, olaszok, spanyolok, hollandusok mind megünneplik a virágos és szerelmes május második vasárnapján az anyák napját.

Most a mi szegényes magyar portáinkon kopogtat a szép gondolat és bebocsátást kér.

Lesznek talán, akik a vállukat vonogatják: Ugyan minek ez? Hiszen az esztendő minden napja, minden napnak minden perce, minden percnek minden szívdobbanása az övék, az áldott anyáké, az Istentől belénkoltott anyaszereteté.

Hát persze, hogy minden percünk. Nem merem tovább leírni. Nem igaz. A fordítottja az igaz. Az anyáknak minden perce, minden gondolata, minden imádsága, minden cselekedete és minden vágya a gyermeké. Az anyák ápolják, gondozzák, dölgetik szeretetük gyermekeit minden csepp vérükkel és minden gondolatukkal időtlen idők óta az idők végtelenségéig.

Legyen tehát egy napja minden esztendőnek, amit az egész család az anyaszeretetnek szentel. Amikor ő az életünk középpontja, amikor minden szeretetünket, gondoskodásunkat, érzésünket, minden bennünk lakozó gyengédségünket az ő lábai elé hintjük. Amikor egy kis kamatját visszaadjuk annak, amit az anyák életünk minden napján reánkhalmoztak.

Az anyák napja! Sokkal szebb gondolat, semhogy egyellen ellenzője akadjon. És mi hisszük, hogy már az idén, május második vasárnapján, május hónap tizenegyedik napján mindenki lelkesen megünnepeli.

Ez a nap az anya tisztelésére családi ünneppé legyen, mindenki igyekezzék örömet szerezni neki, mindenki lepje meg egy kis ajándékkal életke kezdetét és áldását: az anyját.

Özv. Grosz Józsefné meleg ünneplése.

(Arad, május 6.) Ma délelőtt tizenkét órakor szinte ünnepi esemény játszódott le özvegy Grosz Józsefné, az Izraelita Jótékony Nőegylet ujonnan megválasztott elnöknőjének lakásán. Az új elnököt aradi előkelő hölgyek küldöttsége kereste fel, hogy biztosítsa bizalmáról és arról, hogy minden jótékonyági mozgalomban mellette fognak állni. A küldöttséget özv. Schulhoff Károlyné vezette, ki meleg szavakkal üdvözölte az elnököt s hangoztatva, hogy az egyesület tagjai szeretettel támogatják jótékony munkájában. Özvegy Grosz Józsefné meghatva köszönte meg az üdvözlést. A küldöttség tagjai voltak: Bárány Neuman Alfrédné, özv. Antal Zsigmondné, özv. Friedmann Gyuláné, Tenner Józsefné, Breyer Viktorné, özv. Wallfisch Arminné, Deutsch Arthurné, Malrovič Emilné, dr. Kerpich Jakabné, Schwarz Hermanné, Münz Mártonné és Kovács Miksáné.

Dramat sok ember irt,
De poloskát LOVAS egyedül irt
Arad, Sírada Öltöz (Illés-ucca) 111.

— Meghalt egy aradi román hírlapíró. Súlyos gyász érte az aradi román újságíró-társadalmat. Luca L. ismert és kiváló hírlapíró a „Romanul” volt főmunkatársa az aradi tüdőbeteg-kórházban hosszas szenvedés után meghalt. Luca hírlapírót nagyon sokan ismerték Aradon. Régebben komoly szerepet vitt az újságíró-társadalomban, de az utóbbi években súlyos betegsége visszavonulásra kényszerítette. Ma délután szenvedéseitől megváltotta a halál.

— A Páneurópa apostola Budapesten, Budapestről jelentik: Coudenhove Calergi Richárd gróf, a páneurópai eszme propagálója, ma délután ideérkezett és a Cobden szövetségben előadást tartott. Kedden este tartotta meg előadását. Előadásában a páneurópai mozgalom kettős főgondolatát: a békegondolatot és a hatalmi szempontokat ismertette. Csak egyenjogúsítás alapján lehet a nemzetek között a békét fenntartani. Ezután a racionalizálás szükségességét hangoztatta. Szólt a páneurópai gondolat mezőgazdasági vonatkozásairól. Az egyesített európai államok hathatósan tudnának küzdeni a veszedelmes amerikai konkurenciával szemben. A bolsevista veszedelem ellen is a leghathatósabb védelem Páneurópa.

Kracherli...

Egy szigorú városi szabályrendelet nemsokára eltünteti Aradról a „kracherli”-üvegeket. Nincs magyar szó ennek a fogalomnak a kifejezésére, de mindenki ismeri és mosolyra húzódnak a szájuk erre a vicces szóra: kracherli. Sárga, piros folyadék van az üvegben, amelynek a szája egy üveggolyóval van betömve, az ember a hüvelykujjával benyomja a golyót, amire az anghén szénsavas víz kicsit, kedélyeset mukkan. Ilyenkor aztán közvetlen a Pupák megkínálja ligeti sétapartnerét az „isteri nedéllyel”.

— Igyál Rozi pezsgőt!

Kánikulát vasárnap délutánok hangulatát, színet adta meg a kracherli, amelyről íme most kiderült, hogy csöppet sem olyan ártatlan, amilyennek látszik. Veszélyes a közegészségre. Ki hitte volna ezt a szerény és kedves kracherliről, amely kicsit édes, kicsit pezseg, kicsit meleg, de nagyon, nagyon népszerű itóka volt a perifériákon. Ezentúl gabonapállinkával fogja kúrálni infantriszit Pupák, Rozi kasszaszönyt. Talán az nem olyan veszélyes a közegészségre... (g. s.)

— A lutheránus Anyák Napja vasárnap délután 4 órakor lesz. Az ünnepséget istentisztelet vezeti be a templomban, utána a nőegylet helyiségében 100 gyermeket uzsonmáztatnak meg a lutheránus hölgyek.

— Öngyilkos röntgenológus. Budapestről jelentik: A Szent István-kórház Röntgenosztályában ma délután halántékon lőtte magát dr. Levius Lajos röntgenológus. Dr. Levius a Társadalombiztosító orvosa is volt. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— 170.000 lej a costesti-i tüzkárosultaknak. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt Maniu Gyula miniszterelnök Wiesbadenből levelet kapott. A levélhez egy 170 ezer lejes csekk volt mellékelve. A levélből csak annyi derül ki, hogy azt egy hölgy küldte és arra kérte a miniszterelnököt, hogy a 170 ezer lejt a costesti-i tüzkatasztrófa által sújtottak javára fordítsa.

— 13 munkanélküli hivatalon látogatása egy angol miniszteriumban. Londonból jelentik: Vidékről jött 13 munkanélküli, úgynevezett „éhségzarándok” ma délután észrevétel nélkül beosont a közegészségügyi miniszterium tanácstermébe. Bezárták maguk után a terem főajtáját és kiabálni keztek s azt hangoztatták, hogy a miniszterrel akarnak beszélni. Nyitva felejtették azonban az oldalajtót és nagy volt a meglepetésük, mikor az oldalajtón rendőrök hatoltak be, akik eltávolították a miniszteriumból a hivatalon látogatókat.

Gyermekkocsik rend- Hagedűsnei, kívül nagy választékban ARADON.

— A Vöröskereszt „Anyák Napja”. Az aradi Vöröskereszt felkérésére a 17-es állami magyar tagozatu leányiskola növendékei rendeztek Anyák Napját a színházban. A szívbemarkoló közvetlenséggel megrendezett ünnepség kiemelkedő száma volt az előképsorozat, amelyet Lusansky Aranka rendezett nagy hozzáértéssel.

— Brüsszelbe helyezték át a budapesti román követet. Bucurestiből jelentik: A budapesti román követet, Grigoreat, Budapestről Brüsszelbe helyezték át. Helvének betöltésére eddig még nem történt intézkedés.

Óriási földrengés Birminghamben.

(London, március 6.) A Birmingham tartományban nagy földrengés pusztított. Logujabb jelentés szerint 600 ember pusztult el. A Szíptong folyó kilépett medréből és 70 holttest maradt nyomában.

Rövid táviratok egy mondatban

+ Titulescu szabadságra megy. (Bucuresti, május 6.) Titulescu a hónap végén hosszabb szabadságra Dél-Franciaországba, vagy Olaszországba utazik.

+ Földrengés Argentiniában. (Newyork, május 6.) Argentína egyik tartományában tegnap igen erős földrengést éreztek, melynek centruma az Andes hegységben van.

+ 800 mumit találtak. (London, május 6.) Az egyik híres egyiptomi régész a guláknál egy új földalatti folyosót fedezett fel, amelyből eddig 800 mumit hoztak felszínre s az egyik mumia finom aranylemezekkel volt bevonva.

+ 1500 font egy falu felkoncolásáért. (Jeruzsálem, május 6.) Az angol bíróság 1500 font pénzbírságra ítélte Colonia arab község lakosságát, mert Motza zsidó község lakosságát felkoncolták és a tetteseknek nem akadtak nyomára, így a súlyos bűnért az egész szomszéd falu felel.

— Anyák Napja alkalmából, május 11-én este fél 9 órakor, a Nővédelmi Hivatal ünnepélyt rendez a Minorita Kulturházban. Belépődíj nincs.

— Tévedésből felakasztották. Mexikóból jelentik: Talla városkában banditaüldözés közben az éjszaka elfogtak egy embert, akit még az éj sötétjében föl is akasztottak. Csak reggel vették észre, hogy a felakasztott emberben nem banditát fogtak, hanem az ottani mezőgazdasági érdekképviselőket elnökét hurkolták föl — tévedésből.

— Elfogtak egy biztosítási csalót. Pozsonyból jelentik: Vanák János volt pap, pozsonyi bankháztulajdonos, miután behíztottotta lakását, egy betörővel feltörtette, azután fölvette a biztosítási összeget és megszökött. Magyarország felé vette útját, ahol Győrben izgalmas hajszá után elfogták.

— Felakasztotta magát egy pesti cukorkagyáros. Budapestről jelentik: Kaderabek Tivadar ismert budapesti cukorkagyáros a Beethoven-utcában lévő gyárának irodahelyiségében felakasztotta magát. Kaderabeknek régebben a Thököly-uton volt cukorkagyára. Ismerősei feltevése szerint, a gyáros az öngyilkosságot anyagi gondok miatt követte el, mert gyakran mesélgette, hogy nagyobb kintlévőségei vannak, amiket nem tud behajtani és így kötelezettségeinek ő sem tud eleget tenni.

— Jelentkezett Thököly fejedelem leszármazottja. Késmárkról jelentik: A múlt évben egy Teleky nevű földműves a késmárki városi tanácshoz azt a kérést intézte, hogy folytassanak kutatásokat abban az irányban, hogy ő nem direkt leszármazottja-e Thököly erdélyi fejedelemnek és kuruc vezérnek. A földműves a kérvényéhez okiratokat mellékel, a melyekből kitűnik, hogy őseit valamikor Thökölyinek hívták, akik később Lengyelországba vándoroltak ki és ott nevet változtattak. Egyidejűleg igényt jelentett be a Thököly-kincsekre, amelyek állítólag a késmárki várban vannak elásva. A városi tanács annak idején a kérelmet elutasította. Ujabbán azonban a földműves azt kérte, hogy a városi levéltárban és a Thököly-kastély irattárában olyan okiratokat kereshessen, amelyek a fejedelemtől való leszármazását igazolják. A tanács valószínűleg helyt fog adni ennek a kérésnek. A földműves kérvényében előadta, hogy két leánya él kint Amerikában, akik gazdagon térjéhez tudnának menni, ha sikerülne nekik számukra a hercegnői címet megszerezni.

Köhögési inger, rekedtség

ellen használjunk dr. Földes-féle Itto-onkorkat. Legjobban dezinficiálja a szájüreget. Készíti dr. Földes-gyógyszerár, Arad.

Trodalom és művészet

Zilahy Irén és Honthy Hanna izgalmas primadonnaháborúja.

Megfér-e a két primadonna a Budai Színházban?

(Budapest, május 6.) A Városi Színház két primadonnája, Honthy Hanna és a siker országutján Aradról elindult Zilahy Irén, ahogyan ez lenni szokott, nem a legjobb barátok és kollégák. Honthy Hanna ugyanis szuverén szeret lenni annál a színháznál, ahol működik és nem igen tűri meg maga mellett azt a színésznőt, akinek szintén igényei vannak. Mikor Honthy Hanna a Városi Színházhoz került, Zilahy Irén még nem futotta ki a formáját és a színház igazgatói kénytelenek voltak engedni abban, hogy Honthy Hanna válogassa ki magának a szerepeit. — Ez egy ideig ment is. Zilahy Irén ha nem is mosolyogva, de napirendre tért afelett, hogy egy-egy jó számát Honthy Hanna részére vették el a készülő operettek közül. Zilahy Irénnek még így is egyre növekedett sikere a Tisza Kálmán-téren és ennek tudata ugylátszik harciasabbá tette a bűjös szöke szürettel.

Elérkezett a Budai Színház nyári darabválasztásának kérdése is, amely ismét surlódási felületre adott alkalmat a két színésznő és a színház igazgatósága között.

A színház úgy gondolta megoldani a kényes helyzetet, hogy két nyári darab bemutatását határozta el. Az egyik bemutatót már most május 15-én, a másikat június 15-én vette programjába. A májusi darabot Erdélyi Mihály és Szántó Mihály írták és a címe: „Lehullott a rezgő nyárfa”. Ennek a koratavaszi budai újdonságnak primadonnául Zilahy Irént és Somogyi Nusi szemezte ki az igazgatóság.

Titokban pedig megkezdte a tárgyalásokat Honthy Hanna mellé a második nyári darab szüretszerepére Fejes Terivel.

Zilahy Irén, aki mindig és mindenkor szívesen játszik, már-már elvállalta a „Lehullott a rezgő nyárfa” című, különben kitűnő darab főszerepét, amikor értesült arról, hogy a főszerepből nyári nagy sláger, a „Feleségem vőlegénye” című Brodsky—Anday—Harmath operetj színlapjáról esetleg kimarad, mert bizonyos befolyásokra a színház nem öt, hanem Fejes Terit akarja szerepeltetni. A kis Zilahy tudatára ébredt akkor annak, hogy az ő pozíciójának mit árt és mit használhat ez a színházi sakkhuzás és kerekén kijelentette, hogy nem játsza el a „Lehullott a rezgő nyárfa”-ban ráosztott szerepet. Együttal bejelentette, hogy hajlandó megvárni a Városi Színháztól.

A színház most ismét nagy dilemma előtt áll. Már elismerte Zilahy Irén szerepvisszavonulását, amennyiben a „Lehullott a rezgő nyárfa” című darab főszerepét Siro Annára osztotta, de még mindig nincs elintézve az a kérdés, hogy a két dudás, Honthy Hanna és Zilahy Irén megfér-e nyáron egy csárdában — a Budai Színházban.

* **Pepi, a kis cukrászlány.** (Bemutató-előadás az aradi színházban.) Néhány esztendővel ezelőtt „Régi jó Budapest” címen slágere volt Budapest nyári életének ez a most darabhiányában előkapott operett, amely az erdélyi színpadokon keresztségében a „Pepi, a kis cukrászlány” címet kapta. Valamelyik erdélyi színház igazgatója, amikor még régebben előadta ezt az operettet, a közönségnek krémesbélést és fagyaltot szervírozott. Nem lehet tudni, vajon az operettben nem bízott annyira, vagy a közönség fásultságát akarta felcsigázni. Tény az, hogy krémesbéles jelen esetben rossz reklám az operettnek, pedig a darab igyekszik helytállni magáért és az annak idején valóban meleg pesti sikeréért... A meséje semmivel sem marad alatta az operettgyárak megbízható átlagtermékének. Szilágyi László szellemessége bőven önti le derűvel a jeleneteket. Radó István muzsikája kellemesen hangzik, különösen a régi zenéhez szokott fülek számára. A konzorcium mentőoperettnek szánta a Pepi, a kis cukrászlány-t, de a közönség egyáltalán nem érezte át a társulat igyekezetének fontosságát s csak egészen

gyér számban jelent meg a premieren. A kis közönség azonban jól mulatott az előadáson, amelynek középpontjában különösen ifj. Szendrői frappáns humorú Tónikája állott. Viola Margit, Kertész Mancsi, L. Kiss Mariska, E. Károly Klári, Balázs, Győző, Kassay és a kisebbek mindent elkövettek a siker érdekében. (—)

* **A budapesti színházak műsora** Budapestről jelentik: A Budapesti színházak e heti műsora a következő: Vigaszínház, Szerda, péntek, vasárnap este hétfő: Az ifjú pástör Szombat: Cserehere. Csütörtök, vasárnap délután: Takács Alice. — Magyar Színház, Szerda, péntek, vasárnap délután: Viktória. Csütörtök, szombat: Alvinczy huszárok (a Király Színház vendégjátéka). Belvárosi Színház, Egész héten minden este: Fruska. — Városi Színház, Szerda: Pílangókisasszony (Teiko Kiwa vendégfellépésével). Csütörtök (huszonötödör), vasárnap: Meluzina. Péntek: Traviata (Teiko Kiwa vendégfellépésével). Szombat: A vig özvegy (Lehár Ferenc születésnapja alkalmából). Királyi Színház, Egész héten minden este: Schachmatt. Der Mondsüchtige, Achtung! Welle 606! Der Hauslehrer. Dela Lipinskaja (a bécsi Theater der Komiker vendégjátéka). — Fővárosi Művész Színház, Egész héten minden este és vasárnap délután: Májusi revü és Uferini vendégjátéka. — Új Színház, Szerda: Marion (először) Csütörtök, péntek, hétfő: Marion. Szombat,

vasárnap délelőtt és este: Copperfield Dávid. Kedd: Béla aki 26 éves. — Andrassy-úti Színház, Egész héten minden este: Csontos Gyula, Tökés Anna, Uray Tivadar, Vaszary Piroška, Békefi László, Peti, Vendrey, stb. fellépésével. Molnár: Vacsora, Schnitzler: Szakítás, Pity-Pang. Kültelki rt. Éjeli vendég. Fogadás. Békefi konferál. Szendi — zongorahumorista. Radó. — Terézkerületi Színház, Egész héten minden este: Nagy Endre, Salamon Béla, Rajna Alice, Boross Géza, Gárdonyi Lajos, Herczeg Jenő. Az antenna-betyár. Az utolsó éjszaka. Ártatlan József. Gandhi elindul. Royal Oréum, Egész héten minden este: Táncoló elefántok. Thea Alba Belli. 2 Stuart, Paul Galley, Fred Terry. Sugár Flóri Érczkövy, Sárossy, Kassay: Ping-pong, stb. — Bethlen-téri Színház, Egész héten minden nap: Új műsor. Zerkovitz—Harmath: Homokzsák. Urmánczy Nándorné: A protekció. Keller Dezső: Falusiak Pesten. Nécsey Leó: A Demidoff-gyöngyök. Tréfák, magán-számok, stb.

* **Zukor Adolf és a magyar beszélőfilm-gyártás** népe. Zukor Adolf, a magyar származású amerikai filmkirály, aki Magyarországon tartózkodik, a magyar beszélőfilm jövőjéről mondja el véleményét a „Színházi Élet” új számában. Egymásután csatlakoznak a vidéki városok az új Miss Magyarország választásához, amelynek legújabb jelentkezőiről gyönyörű képet hoz e héten Incze Sándor népszerű hetilapja. Ára 40 lej. Negyedévi előfizetés 450 lej. Kiadónvatal: Budapest, VI. Aradi-ucca 8. szám.

A temesvári tábla visszahelyezte állásába Manoilescu volt aradi rendőrigazgatót.

A fegyelmi vizsgálat nem fejeződött be kellő időben és ezért történt a visszahelyezés.

(Arad, május 6.) A temesvári tábla ma délelőtt Manoilescu N. volt aradi rendőrigazgató ügyében mondott ki érdekes ítéletet. Manoilescut dr. Moga Romulus rendőrkezes kinevezése után helyezték rendelkezési állományba és fegyelmi vizsgálat indult meg ellene azzal a váddal, hogy különféle visszaéléseket követett el. A fegyelmi vizsgálat megkezdése óta hónapok teltek el, de Manoilescu ügyében még nem történt döntés. Manoilescu a temesvári táblánál pert indított a bel-

ügyminisztérium ellen, követelte visszahelyezését és elmaradt fizetésének kiutalását. A tábla mai tárgyalásán Manoilescu ügyvédje arra hivatkozott, hogy a fegyelmi vizsgálat nem fejeződött be a törvényes határidőre és ezzel a fegyelmi eljárás automatikusan megszűnt. A tábla helyt adott Manoilescu felelősségének és a rendőrigazgatót visszahelyezte állásába és elrendelte elmaradt fizetésének kiutalását.

Manoilescu: Az agrár Románia és Magyarország tragédiáját csak teljes szolidaritással lehet elkerülni.

— Manoilescu ünneplése Budapesten. —

(Budapest, május 6.) A román kereskedelmi és iparkamara delegációjának tiszteletére ma délután diszülést rendezett a budapesti kereskedelmi és iparkamara. A diszülést Bellatiny Oszkár elnök nyitotta meg, akinek üdvözlése után Kállay Miklós kereskedelmi államtitkár beszélt és kifejtette, hogy az agrárválság enyhítésére minden érdekelt országnak közös frontot kell alkotnia. Ezután Manoilescu volt román alminiszter tartotta meg nagyhatású előadását „Az agrárállamok tragédiája” címmel. Ez a tragédia — mondotta — közeledést idézhet elő Magyarország és Románia között. Ez a tragédia közös sors s abból ered, hogy századok során az ipari nemzetek kizsákmányolták az agrár nemzeteket. Így állott elő az ipari-Európa és az agrár-

Európa. Ma az a helyzet, hogy 50 magyar paraszt munkáját egyetlen amerikai munkás munkájának eredményeiért cserélik fel. Új rabszolgaság keletkezett az agrár és ipari cikkek kicseréléséből. A mezőgazdasági államoknak indusztrializálódni kell és ezzel meg kell törni az ipari államok monopóliumát. A tragédiát csak teljes szolidaritással lehet elkerülni. Az agrár-Európa két malomkő között van, az egyik az ipari-Európa, a másik a tengerentúli agrár termelés. Csak vállvetett munka akadályozhatja meg, hogy ne legyünk a világ proletárjai. Nagy taps fogadta a beszédet, melyet Székács Antal kamarai alelnök köszönt meg. Este bankett volt a román delegáció tiszteletére.

A megyei iskolaszéki bizottság segélyei.

(Arad, május 6.) Aradvármegye iskolaszéki bizottsága Vlad Sándor képviselő elnökelete alatt ülést tartott. A jegyzőkönyv vezetésével Dirlea tanfelügyelőt és Spatar Valér segédtanfelügyelőt bizta meg a gyűlés, amelyen fontos iskolai ügyeket tárgyaltak le. A gyűlésen megállapították, hogy az iskolaszék a községi iskolák támogatására nagyobb összegeket utalt ki az elmúlt esztendőben. Így Acuca község 540.000 lej segélyt kapott. Guravoi 140.000. Zimbesti 240.000. Conop 105.000. Dolcenj 220.000 lej segélyben részesült. Kiseb kiadások és a szegény tanulók felszerelésére kiadott összeg 540.490 lejt tesz ki. A községi iskolák segélyezésére összesen 3.400.000 lejt utaltak ki az elmúlt évben.

A gyűlés foglalkozott azzal a sajnálatos körülménnyel, hogy igen sok községben a tanító és a pap között éles ellentétek állanak fenn. A bizottság elhatározta, hogy ezeket az ellentéteket minden eszközzel megfogja szüntetni. Ezután előterjesztették a költségvetés előirányzatát, amelynek összege négy és fél

millió lejt tesz ki. A költségvetés elkészítésével Vlad Sándor képviselő, Dirlea tanfelügyelőt és Spatar helyettes tanfelügyelőt bizta meg a gyűlés. Elhatározták ezután, hogy a községi iskolaszékeket felszólítják, hogy nagyobb összeggel járuljanak hozzá a szemesi fizetéséhez. Két új iskolaszéki tag megválasztása következett. Egyhangúlag Elekes soborsini és Paguba socodori tanítókat választották meg iskolaszéki tagokká.

Az aradi mozik mai műsora.

CENTRAL MOZGÓ. Ma, szerdán 5, 7 és 9 órakor. Premier! Buster Keaton-nal a főszerepben MALEK mint édesvizi tengerész. Két óras szüntelen kacagás.

SELECT MOZGÓ. Utoljára A SANKINGI FOGOLY. Főszerepekben: Anita Page és William Haines.

ELITE MOZGÓ. Utoljára Clive Brook és Olga Baclanova-val a főszerepekben az ELFELEJTETT ARCOK.

GRADISTE MOZGÓ 7 és 9 órakor utoljára John Barrymore és Camilla Horn-nal a FERGETEG.

— Pokolgépes ürrült a nizzai játékkaszinóban. Párisból jelentik: Nizzában letartóztattak egy férfit, aki ott páratlan botrányt rendezett. Az egyik napon beállított a játékkaszinó nagyszalonjába egy ismeretlen férfi, aki az egyik kezében revolverrel, a másik kezében pedig furcsa csomagot tartva, azt kiáltotta oda a megremült közönségnek, hogy eljött az ítélet napja. A jelenlevők közül néhány férfinak sikerült az ismeretlen hátulról észrevétlenül megközelíteni és ártalmatlanná tenni. A kezében lévő csomagban bomba volt. Letartóztatták. A rendőrség véleménye az, hogy ürrültk van dolguk. Neki tulajdonítják azt a pokolgépet is, amelyet néhány nappal ezelőtt találtak meg a játékkaszinó folyosóján.

— A katonák rohamra indulnak a sportemberek boxmeccsüket vívni a „Garabonciás” legújabb számaért. Az orvosok Garabonciással gyógyítják a buskomorságot. A Garabonciás életörömet hoz a házhoz. A 12 oldalas pompás szám 8 lejért mindenütt kapható. Kiadónvatal Cluj, Str. Saguna 8.

- Károly üdvözlét küldi neked.
- Köszönöm szépen. És te hogy vagy?
- Károly üdvözlét küldi neked.
- Igen, köszönöm. Mikor érkezted?
- Tegnap. És Károly üdvözlét küldi neked.
- Mondd kérlek, megbolondultál, hogy mindig ezt ismétled?
- Dehogy. De Károly azt mondta, hogy ezerszer üdvözl.

— Amint a budapesti vásár területére lépünk, már messziről feltűnik egy szép tornyos épület, az *Eternit művek Hatschek Lajos-cég* pavillonja. A rendkívül hatásos objektum hatalmas, „Eternit”-csövek felhasználásával készített oszlopokon nyugszik és kívül-belül teljesen „Eternit”-anyaggal van burkolva. Eddigi világhírű oikkein kívül a cég bemutatja legújabb gyártmányait is, mint az „Eternit”-csöveket, az „Eternit”-hullámlemezeket és a falburkolási célokat szolgáló „Eternit”-zománc-lapokat. Ennek az előkelő, világhírű iparvállalatnak impozáns kiállítása joggal gyakorol mély benyomást a látogatóra, meglepő építőanyagipari újdonságaival.

— A reuma tuberkulotikus megbetegedés. A bécsi Orvosegyesület tegnapi gyűlésén Reitter Károly dr. belgyógyász-orvosprofesszor érdekes kísérletekről számolt be. A tanár bemutatta a gyűlésnek egyik 16 éves leánypáciensét, aki három év óta krónikus reumatizmusban szenved, amely főleg izületeit támadta meg, annyira, hogy könyöke és térdje megdagadt. A professzor a dagadt térd izületi anyagából vett kivonatot Löwenstein professzor által bakteriológiai vizsgálat alá vette, aki abban tuberkulózis-bacillust talált. A krónikus izületi megbetegedést eddig mint reumatizmust kezelték, Reitter professzor ellenben tuberkulin-injekciókat adott a betegnek, ami csodálatos hatással járt. A páciens állapota hat hét alatt lényegesen javult: a kis-leány, aki ezelőtt mozogni sem tudott, most már bot nélkül is vigan járkal. Reitter Károly felhívást keltő előadása fölött az Orvosegyesületben élénk vita indult meg a kérdés felett.

— Gabonamonopólium Csehszlovákiában? Prágából jelentik: A félhivatalos Pr. P. arról számol be, hogy az agráriusok ahhoz a feltételhez kötötték a munkanélküliek segélyezéséről szóló törvény novellájának elfogadását, ha az idei belföldi gabonatermésnek a mai áron való értékesítését biztosították látnak. A képviselőház által már elfogadott pótvámtörvény is ugyanezt célozza, de ennek a gyakorlatban való keresztülvitele illuzórius, amennyiben ez a Magyarországgal érvényben levő kereskedelmi szerződés revíziójától függ. Az agráriusok a revízió megsejtéséig, átmenetileg, a gabonamonopólium bevezetésével akarják megoldani a mezőgazdasági válságot. A terv szerint állami gabonaközpontot létesítenének, amely az aratás után a gabonabehozatal felett — Jégelőfizetéseket Reusz-cég bármikor felvesz. Pontos szállítás. Telefon 141.

— Nagyarányu hangverseny. Május huszonötödikén ének- és orchestrális hangverseny lesz Aradon, amelyen részt vesznek csaknem az összes aradmegyei dalkörök. A hangversenyt Lipoyan karozgy vezeti.

Kettős gyilkosság a dévényi várromnál.

— A gyilkos jelentkezett a pozsonyi rendőrségen. —

Pozsonyból jelentik: A dévényi romoknál ma reggel borzalmas kettős gyilkosság történt. Krispin József iparossegéd revolverével agyonlőtte menyasszonyát Klasovicz Nórárt és annak barátját, Matula Erzsébetet. Azután öngyilkos akart lenni, de nem volt bátorsága

elsűtni a revolvért. A rendőrségre ment és ott jelentést tett, hogy menyasszonyát. Matula Erzsébet meggyilkolta. A nyomozás rövid idő alatt kiderítette, hogy a kettős gyilkosságot Krispin követte el. A tragédia oka még ismeretlen.

Ghandi sorsa és a várad-velencei tanu esete.

Ez a Ghandi rokonszenves ember. Legtöbb is nagyon sokan annak tartják. De ahogyan az ellenszenv és gyűlölet alapja csaknem minden esetben az egyéni elfogultság, úgy a Ghandi iránti rokonszenv is bizonyára nélkülözi a teljes objektivitást. Mert ha például én angol ember volnék, akkor természetes, hogy határtalan gyűlöletet éreznék Ghandival szemben. Ez az ember meg akarja rendíteni hazámmak, az angol világbirodalom bevehetetlennek látszó bástyáinak alapját. Gyűlölöm kell ezt az embert, mert ő is gyűlöli hazámat. Ez az ember milliókat akar fellázítani Anglia ellen, forradalmat, polgárháborút készít elő. Azt akarja, hogy embervértől gőzölögjön India földje: a legveszedelmesebb átká ő az emberiségnek, aki bünbösebb, mint egy ezerszeres tömeggyilkos. Így látom én Ghandit, ha angol volnék. Itélkeznek is fölötte. Megérdemli, hogy egy zsák sóval a hátán gyalog induljon el Bombayből. Angol katonák korbácsolják az uton, amíg eljut Londonig. Ott örök börtön, vagy halál várjon rá.

Az angol katonák pedig elmentek Ghandi szálására, udvariasan felszólították, hogy kövesse őket. Megengedték, hogy elbucsuozzon híveitől, sával megmossa fogait és barátságosan felszólították, hogy illyön be a részére berendezett vasúti szalonkocsiba. Mert őrizze meg őt a Buddha attól, hogy gyalog tegyen egy lépést is. Ezt nem engednék meg az angol hatóságok sem. Robog vele a vonat, kényelmesen dől hátra a szalonkocsi kényelmes foteljében és megérkezik a városba. Nem tartóztatják le. Dehogy. Csak internálják. A hatóságok nagyobb összeget utalnak ki élelmezésére

és Ghandi úgy él most, ahogyan sohasem. Így bánt el Anglia a legnagyobb ellenségével.

Nagyváradról érkezett meg Aradra egy barátom automobilon. Ő beszélt el az alábbiakat:

— Kisjenő előtt az országuton két csendőr kísért egy paraszteimbert. Megállítottam a gépkocsit és megkérdeztem a csendőröket, hogy honnan és hová viszik ezt az embert, aki bizonyosan nagy bünt követett el.

— Ide visszük csak Kisjenőre — felelte az egyik csendőr. — Ott átadjuk a csendőrörsnek. Onnan továbbítják Zimándra, ahol megint átveszi a csendőrörs. Tovább viszik gyalog Szentannára. Mert sietni kell. Péntekre Aradon kell lennie.

— Honnan indultak el?

— Hétfőn indították Várad-Velencéről. Mi csak innen a legközelebbi faluból hoztuk.

— Mi a büne ennek a szerencsétlennek?

— Nincs ennek kérem semmi büne. Csak tanuként volt megidézve a múlt hónapban Aradra. Nem jelent meg és most kiadták ellene az elővezetési parancsot. Mi elővezetjük, Péntekig csak elér Aradra...

A szegény tanu megtörtén, fáradtan és arcán látható fájdalommal belenyugvással hallgatja a párbeszédet. Megkérdelem tőle, hogy miért nem jelent meg a tárgyaláson. Ugy emeli rám szemét, mint-ha valami nehéz munka volna.

— Azért kérem, mondotta halkán — mert nem volt pénzem.

Többet nem szólt. A három ember: a két csendőr és a tanu lassan elindulnak Kisjenő felé.

Vajon ki a nagyobb bűnös, ki érdemel nagyobb büntetést, Ghandi-e vagy az a szegény tanu, aki pénteken megérkezik Aradra? D. G.

Megoldást nyert a düsseldorfi rém elődjének, a londoni hasfelmetsző Jack-nek rejtélye.

(Az Aradi Közlöny londoni levelezőjéről.) A még mindig bujkáló düsseldorfi rém leghíresebb elődje Jack, a hasfelmetsző volt, aki a múlt évszázad végén tartotta rettegésben Londont. A hasfelmetsző Jack kilétét ép úgy nem sikerült megállapítani, mint ahogy sorozatos gyilkosságai ellenére a düsseldorfi rémet sem sikerült mindeddig kézrekeríteni.

A londoni könyvpiacra most Hargrave L. Adam kriminalista tollából könyv jelent meg, amelyben a szerző kimutatja, hogy a rejtélyes hasfelmetsző Jack, azonos avval az asszonygyilkos lengyel Chapmannel, akit 1903-ban három asszony meggyilkolása miatt Angliában halálraítéltek és felakasztottak.

Egyetlen más gyanúsítottnál sem sikerült a bizonyítékok láncszemeit ilyen tökéletesen összeállítani. A hasfelmetsző Jack első gyilkosságát 1888. augusztusában követte el. Chapman akkor érkezett Londonba és Whitechampeben, a gyilkosságok színhelyén dolgozott. A további 1888. évi gyilkosságok idején Chapman szintén mindig a közelben időzött. Annak idején azt állították, hogy a hasfelmetsző Jack orvosi képzettséggel rendelkezett. Ezzel szemben Chapman nem foglalkozott sohasem orvosi tudománnyal.

A Szatmár—cernauti vonal aradi előnye.

(Arad, május 6.) Május 5-én adták át a forgalomnak Szatmár—Körösmező—Slatina—Cernauti vasúti vonalat. Az új vonal személy- és teherszállítási tarifája eddig ismeretlen, azonban megállapítható, hogy lényeges előnyöket jelent annak megnyitása az aradi kereskedőknek. Eddig ugyanis a Csehszlovákiába, illetve Lengyelországba küldött, vagy onnan hozatott áruk fuvarja a nagy kerülő miatt olyan magas volt, hogy jelentős

Jack, a hasfelmetsző egyik áldozata egy Kelly nevű asszony, a következő személyleírást adta:

„Magassága 1.66 méter, kora 34—35 év, arcszíne sötét, kipodort fekete bajusz.” Ez a leírás tökéletesen ráillik Chapmanre.

A hasfelmetsző Jack a rendőrségnek több ízben arrogáns leveleket írt és ezek a levelek hemizsegnek amerikai kifejezésektől. Chapman szintén amerikai zsargonban beszélt.

Jack utolsó gyilkossága idején, 1889. júliusában Chapman szintén a tett közelében volt. Azután feleségével együtt az északamerikai Egyesült Államokba költözött, ahol Jersey Cityben fodrászüzletet nyitott. Ekkor Londonban meg is szüntek Jack gyilkosságai. 1892-ben azonban hasonló kégyilkosságok történtek az északamerikai Egyesült Államokban. Chapman azután elhagyta Amerikát és 1892-ben visszatért Londonba. Tizenegy esztendő múlva azután letartóztatták és három asszony meggyilkolása miatt kivégezték. Biztosra vehető azonban, hogy Chapman azonos volt a hasfelmetsző Jack-kel, azonban a hatóságok nem gondoltak arra, hogy az egy évtizeddel előbb elkövetett és azután hirtelen megszünt gyilkosságoknak is Chapman volt az elkövetője.

drágulást idézett elő. Eddig ugyanis csak Brassó—Adjud—Marasesti vonalon lehetett Cernautiba jutni, míg ezentúl a sokkal rövidebb utvonalat használhatták.

— Autobusz és villamos összeütközése. Lüttichből jelentik: A közelben egy utasokkal telt autobusz összeütközött egy villamossal. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a villamos letépte az autobusz egyik oldalát és kilenc utas megsebesült, akik közül az egyiknek állapota súlyos.

Két gyilkos és egy felbujtó az aradi törvényszék előtt

Május 22-ére halasztották a bűnpör tárgyalását.

(Arad, május 6.) Az elmúlt év júniusában titokzatos gyilkosság játszódott le az arad-megyei Socodor községben, amelynek áldozata lett Indriceu Tódor 28 éves socodori gazdálkodó. Az aradi törvényszék Ramon-teanu-tanácsa ma foglalkozott a rejtélyes bűnüggyel, amelynek előzményei a következők:

A múlt év június 27-ről 28-ra virradó hajnalon Simandán János és Muresán Miklós mezőcsősz véres fejjel, eszméletlen állapotban vitték lakására Indriceu Tódor gazdálkodót. A két mezőcsősz Indriceu Tódorral együtt egy kolnában töltötték az éjszakát. A csőszök Indriceu sérülését azzal magyarázták, hogy a kolnában egy szegbe ütötte a fejét.

Erdős Ignác dr. községi orvos nyújtott első segélyt a sebesültek. Az orvos nyomban megállapította, hogy a sérülés löfégvérből származik. Két nap múlva Indriceu Tódor behalt sérülésébe.

A két mezőcsősz ellen megindult az eljárás, amely azonban pozitív eredményt nem tudott felmutatni. Pár hónap múlva Indriceu özvegye, az Indriceu-családdal hadilábon álló Lascu Mladin nevű gazdálkodóhoz ment férjhez. Ezzel az eseménnyel kapcsolatban

Socodor községben arról kezdtek beszélni, hogy

Lascu a két mezőcsőszrel meggyilkoltatta Indriceu Tódort.

A csendőrség ebben az irányban kezdett el nyomozni. Megállapítást nyert, hogy Lascu gyöngédebb szálak fűzték az elhunyt özvegyéhez és hogy a két mezőcsősz sorsát is nagyon a lelkén viseli.

Lascu Mladin mint felbujtó keveredett a socodori gyilkosság gyanújába.

A mai főtárgyaláson Lascu Mladin, Muresan Miklós, továbbá Simandán János foglaltak helyet a vádlottak padján. Mind a három vádlott tagadta a terhére rótt bűncselekményt. A kihallgatott tanúk tárgyi bizonyítékot nem tudtak felhozni. Egyedül Erdős Ignác dr. orvos adott le terhelő vallomást, aki elmondta, hogy Indriceu sérülése egy mordályból kilőtt dum-dum golyótól származott. Páustei Miklós védő a bizonyítási eljárás befejezése előtt sebészorvos és fegyverszakértő meghallgatását kérte. A bíróság helyt adott a kérelmeknek és a tárgyalást május 22-ikére halasztotta el.

Dolly Jancsi Klárikához egy Mancikát is adoptált.

500 pesti gyermeket hívott meg színházba és vendégtelt meg Gerbauddal. — Dolly Jancsi magyar állampolgár lett.

Budapest, május 6. (Az Aradi Közlöny tudósítójától.) A magyar főváros társaságát hetek óta izgalomban tartja a Párisból hazalátogatott Dolly Jancsi, akiben világhírű sikerek után, milliós fedezetekkel bíró csekk-könyvvél a retiküljében, felébredt az ősi anyai ösztön és szívet gyermekmosolygással akarja felrészíteni és életét megszínesíteni. Megírta, hogy Dolly Jancsi egy szegény, szurtos kis pesti embercesmetét ölelt a szívéhez és ölelését oly komolyan vette, hogy ügyvédje, Sándor László volt főkapitány utján megtette a hivatalos lépéseket ahhoz, hogy a szurtos, szegényszagu kis Klárka örökké az övé maradjon.

Ez a kis Klárka, akit selyembe öltöztetett, Gerbeaud minden édességével elhalmozott, akinek pufók kis arcáról lemosa a szegénység minden nyomát és ráadta a boldog gyermeke sziv mosolyát. Nem elégítette ki az anyai érzések forró vágyát. Dolly Jancsi most még egy kis leányt adoptált, akit Klárikának hívna, aki rokona a kis Mancinak, aki ugyancsak szegény és szurtos kis pesti emberbimbó, de aki koromfekete, míg a kis Klárinak szőke fürtjei vannak. Dolly Jancsi mindent elkövet, hogy két „gyermeke” a törvény szerint is gyermeke legyen s hogy az adoptálásnak ne lehessen akadály. fölvette a magyar állampolgárságot, amit hosszú külföldi tartózkodása alatt elvesztett.

Tegnap ötszáz gyermeket hívott meg egy gyermekszínházba, ahol minden gyermeknek egy fél kiló Gerbeaud osztott ki kisleányával: Klárikával és Mancikával.

Tegnap ötszáz gyermeket hívott meg egy gyermekszínházba, ahol minden gyermeknek egy fél kiló Gerbeaud osztott ki kisleányával: Klárikával és Mancikával.

Megnyílt három nemzet kapuja

A máramarossziget csernovitzi peage-vonal megnyitása.

Máramarosszigetről jelentik: Hosszu ideig húzódott a Máramarossziget—Csernovitz közötti peage vonal megnyitásának kérdése. Most végre a megvalósulás stádiumába jutott a három országon keresztül történő vasúti összeköttetés megnyitása és tegnap futott be Máramarosszigetre az első peage-vonat. Reggel indult Csernovitzból az első különvonat és Lengyelországon, valamint Csehszlovákián keresztül való útjában minden állomáson ünnepségekkel fogadták. Máramarossziget volt az első román állomás, ahol az egész napon át ünnepi hangulat uralkodott. A pályaudvar épületén cseh, lengyel és román zászlók lengtek és májossal a vonat érkezése előtt óriási embertömeg lepte el az állomás épületét és környékét. Fél hat órára várták a különvonatot, de már 4 órakor talpalatnyi hely sem volt szabad a pályaudvaron, úgyhogy a rendőrségnek és a tűzoltóságnak kellett közbe lépni, hogy helyet szorítsanak a hatóságok képviselőinek, az egyesületek delegátusainak, az iskolák növendékeinek és a cserkészeknek.

Fél hat óra után néhány perccel tűnt fel az első peage-vonat kéményének füstje. A két hatalmas mozdony által vont szerelvény, amelyhez több étkező- és hálókocsi tartozott, ünnepies lassúsággal közeledett az állomáshoz, ahol a katonazenekar rázendített a cseh, lengyel és román himnuszokra és ezek hangjai mellett fékezett le a két mozdony. Chindris szenátor üdvözölte Máramarossziget város nevében az előkelő vendégeket, utána dr. Lázár Aurel, máramarosszigeti képviselő, aki Csernovitzból együtt jött a delegátu-

sokkal, névszerint felsorolta azokat, akiknek érdemeik voltak a vasutvonal megnyitásában. Majd Gafencu közlekedésügyi miniszter köszöntötte az utasokat s különös köszönetet mondott dr. Lázár Aurelnek, aki ugyszólván nem napról-napra, de óráról-órára sürgette a vasutvonal megnyitását kérdését, ami most három nemzet kapuját nyitotta meg. A vendégek között voltak Pan Halipa közlekedésügyi miniszter, Stan Vidrighin vasúti vezérigazgató és 40 delegátus. A különvonat harminc percnyi tartózkodás után gördült ki az állomásról és futott tovább Szatmár felé, ahol ugyancsak meleg fogadtatásban részesítették és Szatmár város este 160 terítékes bankettet rendezett az előkelő vendégek tiszteletére.

Nagy Emil érdekes indítványa.

A volt magyar miniszter az optánsoknak járó kártalanítás 25 százalékát a hadikölcsönjgyezőknek óhajtja adni.

(Budapest, május 6.) Az optáns-per majdnem egy évtizedig foglalkoztatta Európa közvéleményét és a magyar diplomácia ugyan csak nehéz harcot vivott, amíg végre Romániával sikerült az egyezményt olyképen létrehozni, hogy az optánsok jelentős kártalanításban részesülnek. Amikor Bethlen István gróf magyar miniszterelnök, ki Párisban az egyezményt aláírta, a parlament elé terjesztette a megcsejlesztés szövegét, a szélső ellenzék részéről heves támadások érték. Az ellenzéki szónokok azt kifogásolták, hogy amíg Beth-

„Asigurarea Românească”

ALTALÁNOS ROMÁN BIZTOSÍTÓ R. T. Részvénytőke és tartalékok 165.000.000 lej és affiliált intézete az

„Asigurarea Tărănească”

ROMÁN ALTALÁNOS BIZTOSÍTÓ R. T. Részvénytőke: 24.006.521 Lei.

1930. április 30-án délelőtt 9 órakor a társaság székhelyén a sorsoló bizottság és nagyszámú biztosító jelenlétében a 76-ik havi sorsjáték alkalmával kisorsolt kötvény-amortizációk és életbiztosítások végösszege:

445.000 lei.

Az eddigi 76. húzás során kisorsoltatott és kilíztetett kötvény-amortizációk és kilíztetett életbiztosítások végösszege:

29.835.000 lei.

Az 1930. április 30-án kisorsolt kötvények a következők:

D) DITÉTEL.

30.000 lei 4755 számú kötv. Elena Căp. Ionescu Bucuresti Str. Virgilin No. 26

30.000 lei 2256 számú kötv. Nadoș Petru Sighet, Str. Horia No. 47

C) DITÉTEL.

20.000 lei 17645 számú kötv. Gheorghiu Mihai Iasi, Str. Ipsilante No. 32.

20.000 lei 4444 számú kötv. Zotic Vrublevscii Com. Soldănești, Jud. Orhei.

20.000 lei 22778 számú kötv. Ion P. Diaconu Comuna Horez, Jud. Vâlcea.

B) DITÉTEL.

10.000 lei 3549 számú kötv. Gh. Georgescu Tîlpea, Cămpina, Str. Cogălniceanu No. 1.

20.000 lei 3154 számú kötv. C. Clonotaru, Cralova, Str. Regele Ionitii No. 78. bis.

20.000 lei 5440 számú kötv. Toni Buch, Bucuresti, Str. Lazăr No. 3

A) DITÉTEL.

20.000 lei 20804 számú kötv. Iancu Carniol, Bucuresti, Str. Logofătul Tăutu No. 22.

20.000 lei 89187 számú kötv. Mariu I. Maria Cămpulung, Str. Băratiei No. 3.

20.000 lei 115402 számú kötv. Felicia Filipescu, Ploesti, Str. Rosiori No. 14.

20.000 lei 63404 számú kötv. Constantin Calcan, Bucuresti, Str. Buzesti No. 4.

20.000 lei 135666 számú kötv. Nicolae N. Cotroblescu, Bucuresti, Str. Lacului No. 16.

20.000 lei 29696 számú kötv. Theodor Bolta, Bucuresti, Str. 10 Mese No. 11.

20.000 lei 111425 számú kötv. Reabonci Andrei, Cernăuți, Str. Alba Iulia No. 4.

20.000 lei 73764 számú kötv. Marioara Gheorghiu Bucuresti, Fundăt. Putu cu Tei No. 17.

20.000 lei 157896 számú kötv. Leizer Pompan, Dorohol, Str. Spiru Haret No. 72.

20.000 lei 26626 számú kötv. Iudwar Frantz, Cernăuți, Suburbia Manaster 591

20.000 lei 5550 számú kötv. Paraschiv T. Ionescu, Galati.

20.000 lei 29763 számú kötv. Oscar Negreanu, Bucuresti, Str. Franklin No. 5. Et. II.

20.000 lei 1963 számú kötv. Julia Maricel, Bacău, Str. Gimnaziului No. 74.

10.000 lei 9386 számú kötv. Grigore Acsenta, Cluj, Str. General Nicolae No. 4.

5.000 lei 5044 számú kötv. Gh. Boghici, Bucuresti, Calea Grivitei No. 304

Az „ASIGURAREA ROMÂNEASCĂ” valamint az „ASIGURAREA TĂRÂNEASCĂ” elfogad TŰZ-, ÉG-, HALÁLESET-, ÁLLAT- és ÉLETBIZTOSÍTÁSOKAT orvosi bizonylat alapján leiben, nemkülönben SZÁLLÍTÁSI BIZTOSÍTÁST is. Elsőrangú versenytársak díjtételek mellett.

Altalanos Román Biztosító R. T. VEZÉRIGAZGATÓSÁGA.

len gróf minden befolyását és hivatali tekintélyét igénybevette az optáns-nagybirtokosok kártalanítása érdekében, addig a hadikölcsönjgyezző kisemberek elveszett pénzével senki sem törődik. Bethlen gróf fulmináns beszédében választ adott a vádakra és erélyesen visszatámasztott minden gyanúsítást.

A vihar azonban, amit az optánsper elintézése a magyar közéletben keltett, még ma semült el. A „Magyarország” ma esti számában Nagy Emil volt igazságügyminiszter érdekes cikke jelent meg, amelyben az ismert politikus érdekes ötletet vet fel. Eszerint

az optánsoknak járó kártalanítás 25 százalékát oda kellene adni a hadikölcsönjgyezőknek és ebből az összegből a hadirokkantoknak is jutna.

Valószínű, hogy Nagy Emil indítványa nagy visszhangot fog kelteni a magyar politika berkeiben.

KÖZGAZDASÁG.

Érdekes osztrák fuzió, mely azt bizonyítja, hogy a bank nem üzlet.

A Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft és az Egyesült Villamos-sági R.-T. fuziója.

(Arad, május 6.) A bankfuziók történetében merész és új, ami a bécsi pénzügyi piacnak eseménye. Az osztrák főváros második nagybankja a Niederösterreichische Escompte Gesellschaft évi jelentésével együtt azzal a bejelentéssel lepte meg a közvéleményt, hogy fuzionál — nem egy másik bankkal — hanem az Egyesült Villamos-sági R.-T.-val. A tranzakció annál jelentősebb, mert a banknak és a nagy villamos-sági vállalatnak egyesítésével a Niederösterreichische saját tőkéi mintegy 100 millió schillinget (2 milliárd lej) fognak kitenni.

A szokatlan fuzionál még érdekesebb a kommentár, amellyel a bank elnöke azt megokolja és amely röviden annyit mond, hogy a bank — nem üzlet.

— Ausztriában — ugymond — a banküzletből évekig alig lehet valamit keresni. A fo-

lyó üzletből semmi jelentős nyereség nem várható. Emissziókra, új alapításokra, tőkeemlésekre egyáltalán nem lehet gondolni. Egész Európa gazdaságának jelentősen meg kellene változni, hogy a bankoknak új lehetőséget nyújtson. Ez az oka annak, hogy az intézet a villamos-energia-termelés felé fordítja tevékenységét.

Ez állítások bizonyosságát a Niederösterreichische egy millió schillinggel kevesebb nyereséget mutat és két százalékkal kisebb osztalékot fizet. A Niederösterreichische-nek egyébként Romániában is van érdekeltsége a bucuresti-i Banca Crisoveleoni, amelynek ügyeit néhány év óta a bécsi bank delegáltja vezeti. A bécsi Egyesült Villamos-sági R.-T. pedig Magyarországon az Egyesült Izzólámpa R.-T.-nak főreszvényese.

= A Hermes-bank hitelezői hozzájárultak a kényszerregezéshez. Temesvárról jelentik: Vadasz Béla dr. tegnap reggel hirdette ki a fizetésektelen Hermes-bank kényszerregezési eljárásának ügyében a döntést, amely meghozta a Hermes-bank bukása körül keletkezett elégedetlen állapotok békés elintézését. Ugyanis a hitelezők 91 százaléka szavazott a kényszerregezés mellett és miután ez az arányszám jóval túlhaladja a törvény által előírt 75 százalékos kvótát, így a kényszerregezés véglegesnek tekinthető. Az egyezés mellett 47,966.227 lejes követelést képviselő hitelezők szavaztak, az egyezés ellen csupán 4467 lejt képviselő betétes foglalt állást. 4,829.247 lejt képviselő betétes nem vett részt a szavazásnál. Ezzel a megállapodással a Hermes-bank ügye tehát a kényszerregezés formájában nyert befejezést.

= Románia vásárait vesz a pesti vásáron. Budapestről jelentik: A nemzetközi vásáron nagyarányú üzletkötéseket végeztek. A legnagyobb érdeklődés a magyar vasipar iránt mutatkozik Románia részéről. Remélik, hogy a magyar vasipar innen tekintélyes megrendeléshez jut. Több erdélyi város közüzemének vezetője Budapesten tartózkodik és a vásáron szerzi be a városoknak szükséges gépeket. Jugoszlávia részéről nagy az érdeklődés textilárukban.

= A kracherlis-üvegek alkonya. Az aradi városházára ma érkezett meg a szódaviz- és limonádégyárakra vonatkozó szabályrendelet. Az új szabályrendelet rendkívül szigorú rendszabályokat tartalmaz, amelyek miatt az aradi gyárakban nagyszabású átalakítások válnak szükségessé. A szabályrendelet többek között a legmodernebb és teljesen higiénikus szódás-üvegek használatát írja elő. Szigorúan megtiltja, hogy a szódavizgyárak az eddig forgalomban lévő, úgynevezett „kracherlis“-üvegeket használják, amelyeket kézzel szoktak kinyitni. Ugy a szódaviz, mint bármilyen hűsítő italhoz kizárólag a legszigorúbban elzárt üvegek használhatók. Csak azok a szódagyárak működhetnek, ahol legalább három ezer szódás-üveg van használatban. A városnál megtörtént az intézkedés, hogy az aradi szódagyárak tudomást szerezzenek az új szabályrendelet minden pontjáról és szigorú utasítás történt a gyárak ellenőrzésére.

= Az Astra-gyár állami megrendelése: csökkentik az aradi munkanélküliséget. Az Astra-gyár, mint ismeretes, már hónapok óta elzárta nagy állami megrendelést kapott. A vonatkozó tárgyalások sokáig elhúzódtak. Az elmúlt hónap utolsó napjaiban nyert végleges elintézés az állami megrendelés ügye. Ezzel kapcsolatosan május elsején megkezdődött a részleges felépítés az Astra-gyárban. A mai napig negyven munkanélkülit juttatott kenyérhez az Astra. Az iparvállalat azt hiszi, hogy a megrendelések folytán fokozatosan felépítheti tőztermét és így az aradi munkanélküliek tekintélyes része elhelyezkedést fog találni.

= A magyar-román gazdasági kapcsolatok kiélezése érdekében két nagyonfontosságú esemény: a román-magyar kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások felvétele és a Budapesti Nemzetközi Vásár megnyitása. Ennek a két eseménynek gazdaságpolitikai fontosságát tárgyalja a Consum május 4-i legújabb száma, amelyet rendkívül érdekessé tesz dr. Oppavári Nickl Alfréd, a román-magyar kereskedelmi szerződések tárgyalására kiküldött bizottság elnökének a Consum munkatársa számára adott nyilatkozata. A Consum legfrissebb számából kiemeljük a szinai üdülőtelepek bérbeadását, amely tranzakciónál csupán a játékkaszinó koncessziójának huszévi bérösszege szíhatvan millió lejt tesz ki. A kiadónivalal ingyen küld mutatványszámot. Cluj, Str. Iuliu Maniu 8.

SPORT.

Példátlan érdeklődés az olasz-magyar kupamérkőzés iránt.

Óriási arányú jegyüzérkedés. — Nem fognak elférni az érdeklődők a sportpályán.

(Budapest, május 6.) Európa legnagyobb sporteseményének ígérkezik a vasárnapi olasz-magyar kupamérkőzés. A magyar sporttársadalmat, de a hivatalos köröket is, most a példátlan érdeklődéssel várt mérkőzés előkészítése foglalkoztatja. A hatalmas Üllői-úti pálya minden jegye elkelt már és a Labdarúgó Szövetség nem győzi a tömegesen beérkező jegyigényléseket visszautasítani. A jegyüzérkedés óriási arányokat öltött.

A sportünnepély társadalmi részének rendezési előkészületei már befejeződtek. A Szövetség két vezetője a határig elébemeny az olasz válogatott csapatnak, amely külön hálókocsban teszi meg az utat. Az első fogadtatás a székesfehérvári pályaudvaron lesz, ahol a Dunántúli sportközönsége üdvözlözi az olaszokat. A közbeeső állomásokon virággal és rezsebandákkal várják a vonatot, amely szombaton délelőtt 10 órakor fut be Budapestre. A budapesti program is elkészült már. Az olasz csapatot autón a város megtekintésére viszik. Hortlir Kormányzó, majd Bethlen István gróf miniszterelnök kihallgatásban fogadják az olasz válogatottakat.

Olaszországban is nagy az érdeklődés. A csapatot a sportrajongók egész tömege kíséri Budapestre. A válogatottak hálókocsjával az olasz Szövetség 30 vezetőségi tagja utazik. két különvonat hozza a közönséget és egy több mint száz autóból álló különítmény indul el Rómából. Vasárnap egy olasz sportrepülőgép startol Olaszországból, a gép a mérkőzés idején érkezik Budapestre, a Ferencváros-pálya fölé röpül és ledobja az olasz sporttársadalom üdvözlését a magyar sportközönségnek. — Az olasz hivatalos körök is képviseltetik magukat a mérkőzésen. Eddig Balibo miniszter és Turatti államtitkár érkezése bizonyos, de az olasz közelet számos más előkelősége is megígérte jelenlétét.

A magyar Labdarúgó Szövetségben házas munka folyik. A vidékről és a környező országokból hatalmas tömegek érkeznek s ezek elhelyezése nagy gondot okoz. Valószínű, hogy az érdeklődők tízezrei nem férnek el az Üllői-úti sportpályán és tumultuozus jelenetek várhatók. Ennek elkerülésére a rendőrség széleskörű intézkedéseket fogantatott s nagyszámú karhatalmat vezényel ki a rend fenntartására. A közlekedés zavartalan lebonyolítására is megtörténtek a kellő intézkedések.

A magyar válogatott-csapat szerdán délután a Hűvösvölgybe vonul ki, ahol a mérkőzésig tartózkodni fognak. A Szövetség egy vezetőembere és egy-egy tréner állandóan a csapattal lesz és felügyel arra, hogy a játékosok sportszerű életmódot folytassanak és alaposan kiptárlják magukat a mérkőzésig. Barwens, a mérkőzés bírója holnap érkezik Budapestre. A mérkőzés lefolyását a budapesti rádió a helyszínről közvetíteni fogja és így az aradi közönségnek is módjában lesz a nagy sportünnepélyt — a lautsprecherből meghallgatni.

Az olasz csapat felállítása.

(Róma, május 6.) Az olasz-magyar mérkőzésre itt izgatottan készülnek. Podzo szövetségi kapitány azzal a csapattal jön, amellyel legyőzte Németországot és Hollandiával eldöntetlenül végzett. Az olasz csapat valószínű összeállítása a következő: Combi — Rosetta, Cagliariis — Pito, Ferraris, Bernardini — Constantini, Balonciari, Castro, Cezarini, Orzi. Podzo kijelentette, hogy bizik csapatában, nyugodtan viszi Pestre. Az olaszok szombaton délelőtt érkeznek, külön autókülönítmény jön 400 emberrel. Milánóból 200-an jönnek különvonaton. Rómából 600-an. Nagyobb különítményt hoz Nápolyból a Littorato sportrepülőgép, amely a mérkőzés alatt a pálya fölött kering.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltetett nem vállalunk felelősséget, ÉRTESÍTÉS.

Dr. Lövinger Miksa

v. kórházi főorvos, bel- és idegbetegségei szakorvosa lakását és rendelőjét

Bulev. Carol 79. (v. Erzsébet körút)

helyezte át. (A lyceummal szemben.)

Fogad: 9-10-ig, 3-1/2-ig.

Özv. Löcs Rezsőné szül. Hoffmann Éva fájdalommal tudatja, hogy szerető férj, apa, nagypapa, testvér, rokon, jóbarát

Löcs Rezső

folyó hó 5-én délután rövid szenvedés után elhunyt.

Temetése f. hó 7-én d. u. 1/2 órakor lesz az izraelita temető halottas házából.

Nyugodjék békében.

Minden külön értesítés helyett.

Mély fájdalomtól áthatva jelentjük, hogy

Löcs Rudolf úr

vállalatunk utazó főtisztviselője

folyó hó 5-én, tragikus módon beállott elhalálozása folytán, elköltözött az élők sorából.

A sorsnak ezen kiszámíthatatlan rendelkezése kiváló munkatársunkat ragadta el, kinek emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

VILÁGOSI ZWACK LIKÖRGYÁR R.-T.

Igazgatója és Tisztviselője

Mielőtt nyári női és leányka ruházzák-segletét beszerzi, tekintse meg a rak-táramat és győződjön meg utólréhet-ten versenye képességéről.

Juliu PLESZ Gyula

cég központi női ruhaáruháza
ARAD, a színház hátsó bejáratával szemben.

A Consum r. t. részletcsoportjának tagja.

Kérem fenti címre
figyelni!

Kérem fenti címre
figyelni!

Rádió műsor.

— Romániai idő. —

SZERDA, május 7.

Bucuresti. 17. Rádiózenekar. 16.30. Spolianski: Egyveleg. 20. Gramofon. 21. Sgardelly zongoraművész: 21.45. Athanasia operabékes dalestje 22.15. Artfeld hegedűművész: 22.15. — Belgrad. 11.30. Gramofon. 13.45. Déli zene. 18.30. Hegedű- és gitár-kettős. 20.30. Janacek operájának közvetítése a brnoi nemzeti színházból. 23.15. Csajkovszkij-est. — Brno. 12.30. Gramofon. 13.35. Pozsony. 14.55. Prága. 17.50. Prága. 19.10. Prága. 20.30. Janacek „A halottasházból” c. háromfelvonásos operája a brnoi városi színházból. 23. Prága. — Hamburg. 19.20. Szórakoztató zene. 20.55. Offenbach Hoffmann meséi c. operája a studióból. 24.05. Kávéházi zene. — Wien. 13. A Cserda-zenekar játéka. 15.30. Zene-sóra az ifjúság számára. 17. Domansky-zenekar. 18.35. Mozart F-dúr és D-dúr zongoraszonátája. 21.

Ariák és dalok. Utána a Korngold-jazz játéka. — Budapest. 10.15. A magyar országos postászenekar hangversenye. 13.05. A rádió házikvartettjének hangversenye. 6. Áts Vilmos felolvasása: „Tálálkozás a görzi csatátérén.” 6.30. A Fejes szalonzenekar hangversenye az Ostende kávéházból. 8.10. Hangverseny. 9.10. Magyar dalest. 10.35. Másfélóra könnyű zene. Utána kb. 12. Gramofonhangverseny.

CSÜTÖRTÖK, május 6

Bucuresti. 17. Szórakoztató zene. 18.30. Könyű zene. 20. Gramofon. 21. A Carmen-énekkar egyházi és román dalokat ad elő. 22. Színházi előadás. — Belgrad. 11.30. Gramofon. 13.45. Déli zene. 18.30. Jazz. 21. Ljubljana. 23.15. Rádiónégyes. — Berlin. 19.20. Frankfurt. 20.25. Divatos dalok. 21.30. Csajkovszkij-émek-est. Utána tánczene. — Königs wusterhausen. 17. Berlin. 20.25. Weber: „Büvös vadász” című operája a Kroll-operából. Utána berlini műsor. München. Gluck „A mekkai zarándokok” című háromfelvonásos vig-

operája. — Prága. 12.15. Gramofon. 13.35. Déli zene. 17.30. Katonazene. 21.45. Krzsiskovszky-émlékünnep. 22.30. Arányi Julia zongoraversenye. 23.15. Orgona-zene a Beranek-moziból. — Toulouse. 19. Dalok. Mú-dalok. 19.50. Hangverseny. 20.30. Vegyes hangverseny. Majd: Harmonikázás. 21.25. Részletek Gounod „Faust” jából és Mascagni „Parasztbecsület”-éből. 22. Hang-verseny. — Budapest. 10.15. Hangverseny. 1.05. A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 5. Rádió Szabad Egyetem. 6.40. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 9.20. Színműelőadás a Studióból. „Machbeth”. Dráma 5 felvonásban. Írta: Shakes-peare. 11. Bura Károly és cigányzenekarának hang-versenye az Emke-kávéházból.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 8 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szócik hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely ere-deti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kéredezsködre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadón vatal telefon száma 151. A hirdetések-re vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

SZERETNÉM, ha szeretnédnek jelégére levél van. 2007

ALKALMAZÁS.

VARRONOK, kik a francia confection munkában jártasak, munkát keresnek Plesz ruhaáruházában. 2009

IOLFÓZÓ SZAKÁCSNÓ munkához jó bizonyítvánnyal azonnalra felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában 1454

DEUTSCHES Kinder Fräulein zu einem jährigen Knaben wird gesucht. Adresse in der Administration des Aradi Közlöny. 1414

MINDENES szakácsnőt keresek május 15-re. Str. Horia (Széchenyi-u.) No. 4. Búdszint jobbra. 2006

ZARROLEANYOK, akik a női confection munkában jártasak, felvétetnek Plesz ruhaáruházában. 2009

BEJÁRÓ szakácsnőt és minden leányt keres Muntean ügyvéd, Ortutay-pal. I. 2005

MAGÁNOS urinő házvezetőnői állást keres magános urnál. Cím Hunadeora, Str. George Danila. Jelise D. D. 2004

LAKÁS.

Olesó épületfa

Ide, garázs, padozatdeszka, kerítésoszlop, csatorna

Aufrecht lakatosmunkák Arad, Calea Victoriei 1-2. a. szerezhető be.

Villanyüzemű fűtőmunkák

ARADHEGYALJA egyik legszebb kol-kiia kies ozondus völgyben fekvő, por-mentes, 3 szoba, fürdőszoba, konyha, kelédszoba nyaralásra kiadó. Bővebbet Rudolf Mosse hirdetőben Arad. 39

ELEGÁNSAN BUTOROZOTT SZOBÁT város központjában esetleg teljes el-átással, ármegjelölésével keres garcon triember. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér.

HAROMSZOBÁS modern lakás orvosi rendelő vagy ügyvédi iroda részére al-kalmas, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet Linoleum üzlet Bul. Reg. Maria 8. 2011

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

FÖTÉREN kétszobás. Konyhás lakás azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

NÉGYSZOBÁS modern lakás Popa Constantin kultúrtafcos marosparti házban augusztus 1-re kiadó. Értekez-ni délelőtt 2 óráig a városházi hivatalá-ban. Délután otthon.

FÖTÉREN első emeleti három szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, dí-vatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rend-kívüli alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 200

FÖTÉREN kétszobából álló helyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Kiadó

négyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrá-val és pincével azonnal-ra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarká-nál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

Olcsó árakkal bámulatba ejtjük a közönséget!!

Gyári képviselőink által több waggon kerékpárunk érkezett. „Görcke”, „Dürckopf”, „Kaysor”, „Waffenrad”, „Steyer”, „Mars”, „Nau-mann”, „Brennabor”, „Bastert”, „Krus Standard”, „Hossia”, „H. S. T.”. Tura és Versenyerékpárok, kedvező részletekre kaphatók. Alkatrészekben gazdag raktár.

Hammer Zsigmond és Fia
Bulevard, Regele Ferdinand No. 27. (Boros Béni-tér)

Ingyen nyaral

Vața de Jos Alvaca gyógyfürdőn, mert

Pensiorendszerben háromszori étke-zés, lakással naponta Lej 160.— és személyenként Lej 160.—

Csuz. Rheuma.

Természetes meleg kénés és szénsavas források csodás és páratlan eredményt biz-tosítanak. — Kifűnő konyha, elsőrendű állandó zene, por-mentes hegyi levegő, kur-salon, tenniss és tekepályák. Állandó orvos.

Köszvény. Női bajok. Kérjen azonnal prospektust. Az Igazgatóság.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MÉHCSALÁDOKAT megvételre kere-sek. Arajánlatok „Wilson” címre az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 1976

BÖSENDORFER. STINGL stb. ZONGO RAK kerti garnitúra, virágállványok, kitömött madarak, majolika, és kínai vá-zák, nagyon olcsó szalónok, vitrinek, tükrök, perzsaszőnyegek, antik órák, álló villanylámpa festmények, székek, antik ágyak, éjjeli szekrények, szekré-nyek, tea szervizek, Biedermayer kre-denc, Biedermayer asztali lámpák, fest-mények, 12 személyes damaszt gar-nitúra, filé asztalterítő, hegedű gardero-b szekrény, Mignon írógép, 2 drb. rug-ganyos matrac, széken, csillár eladók. SALGÓNÉ bizományi üzlete Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

FORD személyautó 1928. typus, üzem-képes állapotban, olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1839

KERESEK fonott kerti garnitúrákat, harmoniumot, gyári és perzsaszőnye-get, ezüst tárgyakat és evőeszközöket, antik butorokat, komplett szobaher-nedezéseket, márkás dísztárgyakat stb. Kiváratra házhoz is megyek. SALGÓ-NÉ bizományi üzlete, Str. Horia i. sz. Neuman-palota. 1000

NAGYMENNYISÉGŰ PLÉHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában, 1151

KERESEK megvételre egy jókarban le-vő biliárdasztalt. Cím az Aradi Köz-löny kiadójában. 2002

MACULATURA PAPIR 5 klgros csoma-goKban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. — Cím az Aradi Közlöny kiadójában 1454

ÜZLETEK.

AUTOGARAGE május 15-től kiadó Dr. Müller Vendel László ügyvédnél, volt Ferenc-tér 18., volt Karolina-u. sarok-házban. 2010

ÜZLETHELVISEG a Szabadság-tér sar kánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező keimetestő és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

LAKATOS vagy más ipari műhelynek alkalmas helyiség, autogénhegesztő használattal, olcsón kiadó. Bővebbet: Szegő írógép vállalat, főpostával szem-ben. 2003

Napi 20 Lej részlet ellenében

vásárolhat kerékpárt

vagy patofont

MOTORICA-nál

volt Asztalos Sándor-ucca 12.

Bladás egyévi részlete is Kerékpárköcsözés.

Kész hálószobák,

modern teli világos hálószobák olcsó árban. Legújabb modern szicelt szobák, különféle betétekkel, felszerelve tükrökkel toalett, ajtóba metszett tüveg, kilincses díszvasalás Lej 13.500. Kedvező fizetési feltéte-lek mellett, Arad. Strada Oituz 172. sz.

Legszebben fénnyez, mos, vasal:

Buttinger Teréz

gőzmosodája Arad, v. Batthyány-u. 35. bent az udvarban.

Hirdessen a 45 éve fennálló „Aradi Közlöny”-ben

Kedvezményes vizum és utazás Künstler Vizumirodában

ARAD, Bulev. Reg. Maria 24.